

გაზეთი გაეშალა
1930 წლის 5
ნოემბრიდან

samtredlismacne @ mail.ru

მაცნე

სამბრაღიის

N26(9242)

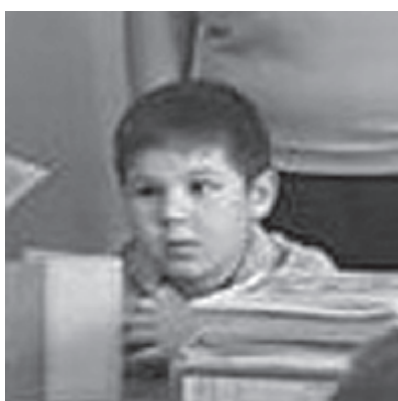
20 სექტემბერი. 2017 წელი

ფასი 50 თეთრი

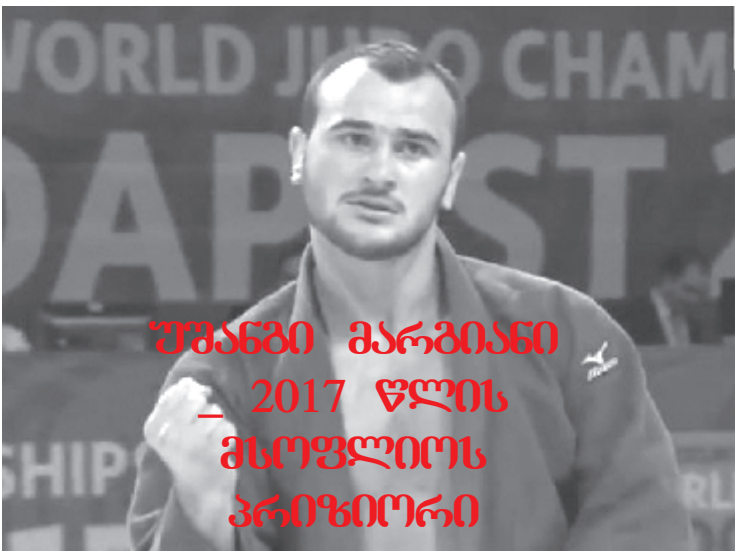
მწვერვლები უხმობით ცოცხლის

სწავლის მწვერვლი ძირის ყინვითი უსასცეხირობის

8 ეპოქით დატვირთული პირველი დღე

უზანბი პარბიანი
2017 წლის
ოსოვლიოს
პრიზიორი

ჩაუბი უნრა
მუჯიყუნათ
ბაუბი
საბაუბი
ბაღში?

9

4 ტახტზე ჯდობა ადვილი, დაბითობა ძნელი!

27 სექტემბერს დაცა სოხუბი
კვანსოვს ათხაზუთი

5

საყოფალთაო დასუფთაგების
კამპანიას სამბრაღიაც
უბუბრთდა

“ფაროსანას გასანაღბურებლად მოსახლეობის მხრიდან მებტი აქტიურობა სჭირს”

სენსაციურმა საარჩევნო კომისიამ საარჩევნო სუბიექტების რიგითი ნომრები განსაზღვრა

ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ 21 ოქტომბრის არჩევნებისთვის საარჩევნო სუბიექტების რიგითი ნომრები განსაზღვრა.

ცესკოს მიერ რეგისტრირებულია 30 საარჩევნო სუბიექტი, მათ შორის 24 პარტია, 5 საარჩევნო ბლოკი და ერთი საინიციატივო ჯგუფი, წილისყრის პროცედურაში მონაწილეობა მიიღო 15-მა საარჩევნო სუბიექტმა. დანარჩენ საარჩევნო სუბიექტებს წილისყრაში მონაწილეობა არ მიუღიათ, ვინაიდან მათ უკვე ჰქონდათ განსაზღვრული რიგითი ნომრები საქართველოს საარჩევნო კოდექსის მიხედვით. კანონმდებლობის თანახმად პარტიისა და საარჩევნო ბლოკის მიერ წარდგენილ მაჟორიტარ კანდიდატებს ექნებათ იგივე რიგითი ნომრები, რაც მიენიჭათ მათ წარმდგენ საარჩევნო სუბიექტებს.

სულ 27 რიგითი ნომერი გათვალისწინდა. რიგითი ნომრები კომისიის სხდომაზე მოწვეულმა საარჩევნო სუბიექტების წარმომადგენლებმა დოკუმენტები დააბრუნეს. აღსანიშნავია, რომ წილისყრის პროცესი იყო გამჭვირვალე და ცესკოში რეგისტრირებულ, არჩევნებში ჩართულ ყველა მხარეს, მათ შორის დამკვირვებლებსა და მედიას, ჰქონდა შესაძლებლობა თვალყური ედევნებინა აღნიშნული პროცედურისთვის.

საარჩევნო კოდექსის მიხედვით, საარჩევნო სუბიექტების რიგითი ნომრები განისაზღვრება არჩევნების დღემდე არაუგვიანეს 30-ე დღისა. თუცა, ცესკომ სუბიექტებისთვის თანაბარი საარჩევნო გარემოს ხელშეწყობის მიზნით და არასამთავრობო ორგანიზაციის "შრავალეროვანი საქართველოს" რეკომენდაციის გათვალისწინებით, წილისყრის პროცედურა და რიგითი ნომრების მინიჭება კანონმდებლობით შესაძლებელ უადრეს ვადაში, უფლებამოსილი პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ არჩევნებში რიგითი ნომრის მოთხოვნის ვადის ამოწურვისთანავე განახორციელა.

წილისყრის პროცედურის შედეგების მიხედვით, 15 საარჩევნო სუბიექტს შემდეგი რიგითი ნომერი მიენიჭა:

- № 4 – "გაერთიანებული დემოკრატიული მოძრაობა"
- № 9 – "შემარცხენე ალიანსი"
- № 11 – "ეროვნულ-დემოკრატიული მოძრაობა"
- № 13 – "ჯონდი ბალათურია – ქართული დასი"
- № 14 – "საქართველოს ერთობისა და განვითარების პარტია"
- № 18 – "ტრადიციონალისტები"
- № 20 – "შენების მოძრაობა"
- № 23 – "ახალი ქრისტიან-დემოკრატები"
- № 27 – ბლოკი "გიორგი ვაშაძე-ერთობა ახალი საქართველო"
- № 29 – "ახალი მემარჯვენეები"
- № 31 – "თავისუფლება – ზვიად გამსახურდიას გზა"
- № 34 – "მამულიშვილთა ორდენის სამშობლო"
- № 37 – "სოციალისტური საქართველო – კომუნისტები"
- № 38 – ბლოკი "სახალხო-ხალხის ერთსულოვნება"
- № 39 – "პროგრესულ-დემოკრატიული მოძრაობა"

საარჩევნო სუბიექტები, რომელთაც რიგითი ნომრები საქართველოს საარჩევნო კოდექსის მიხედვით (წილისყრაში მონაწილეობის გარეშე) განესაზღვრა.

- № 1 – "მოძრაობა სახელმწიფო ხალხისათვის"
- № 2 – საარჩევნო ბლოკი "ბაქრაძე, უგულავა – ევროპული საქართველო"
- № 3 – ბლოკი "ლორთქიფანიძე, კუკავა-თავისუფალი საქართველო"
- № 5 – ბლოკი "ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა"
- № 6 – "რესპუბლიკური პარტია"
- № 7 – "თამაზ მეჭიაური ერთიანი საქართველოსთვის"
- № 8 – "დავით თარხან-მოურავი, ირმა ინაშვილი – საქართველოს პარტიოტთა ალიანსი"
- № 10 – "მალვა ნათელაშვილი – საქართველოს ლეიბორისტული პარტია"
- № 12 – "საქართველოს კომუნისტური პარტია – სტალინელები"
- № 15 – "შრომელთა სოციალისტური პარტია"
- № 17 – "საქართველო"
- № 22 – "მერაბ კოსტავას საზოგადოება"
- № 28 – "ზვიადის გზა უფლის სახელით" (სამართლიანობის აღდგენის კავშირი; მენაბრეთა ასოციაცია; იპოთეკით დაზარალებულთა დარბაზი; ალტერნატიული პირადობის დამცვების ლიგა; უფალა ჩვენი სიძარტლე)
- № 41 – "ქართული ოცნება – დემოკრატიული საქართველო"

ცენტრალური საარჩევნო კომისია

დამოუკიდებელი კანდიდატებს საარჩევნო ნომრები მიენიჭათ

54-ე სამტრედიის საოლქო საარჩევნო კომისიაში 2017 წლის 21 ოქტომბრის ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს და თვითმმართველი თემის არჩევნებისთვის საინიციატივო ჯგუფების მხრიდან წარდგენილ 2 საარჩევნო სუბიექტს მაჟორიტარი კანდიდატის რიგითი ნომერი მიენიჭა.

21 ოქტომბრის არჩევნებში გომის 05 ერთმანდალიან მაჟორიტარულ ოლქში მონაწილეობას დამოუკიდებელი კანდიდატები, ვაჟა ნიკურაძე 42 ნომრითა და მამუკა ნიკოლეიშვილი 43 ნომრით მიიღებენ. ამისათვის 13 სექტემბერს საოლქო საარჩევნო კომისიაში წილისყრის პროცედურა გაიმართა.

შეგახსენებთ, რომ არჩევნებამდე 57 დღით ადრე 54-ე სამტრედიის საოლქო საარჩევნო კომისიაში საინიციატივო ჯგუფის მიერ კანდიდატების რეგისტრაციის განხორციელება. სამტრედიის მუნიციპალიტეტში დამოუკიდებლად კენჭისყრის სურვილი 6-მა სუბიექტმა გამოთქვა. მათგან ერთი – მამია ამაღლობელი საკუთარი განცხადების საფუძველზე გამოეთიშა საარჩევნო მართონს.

6067 ნახტავი

უბნებზე თავმჯდომარეები, მოადგილეები და მდივნები აირჩიეს

20 და 21 სექტემბერს 54-ე სამტრედიის საარჩევნო ოლქში შემავალ უბნებზე საუბნო საარჩევნო კომისიების პირველი სხდომები ჩატარდა. 20 სექტემბრის დღით თავმჯდომარე, მოადგილე და მდივანი 27 უბანზე იქნა არჩეული.

მე-40 უბანში საოლქო-საარჩევნო კომისიის წევრები, კურატორებად წოდებულები ნინო ვაშაძე და ალექსანდრე ნინუა, აგრეთვე ოლქის წარმომადგენელი საბა მექმარიშვილი და არასამთავრობო ორგანიზაცია "ინსტიტუციური განვითარებისა და მონიტორინგის ცენტრის" დამკვირვებელი ბექა შალამბერიძე დაესწრნენ პირველი სხდომის გახსნას. სხდომას 13-დან 11 წევრი დაესწრო. 10 მომხრე, 1 წინააღმდეგი – მე-40 უბანზე ღია კენჭისყრით თავმჯდომარედ აირჩიეს მარინე გველიძე, მოადგილედ მარინა მამასახლისი და მდივანად – მარინა ქავთარია.

"ევროპული საქართველო" მიერ დანიშნულმა კომისიის წევრმა, ლედი ნიკოლეიშვილმა სამივე კანდიდატურაზე უარი დააფიქსირა.

20 და 21 სექტემბერს საარჩევნო უბნებზე მიიტანეს საუბნო-საარჩევნო კომისიის აბრა, რომელზეც უბნის ნომერია გამოსახული. კედლებზე გაიკრა ამომრჩეველთა სიები, სადაც მოსახლეობას შეეძლება 20 სექტემბრიდან საკუთარი თავი გადაამოწმოს ამომრჩეველთა საერთო სიაში.

მე-40 უბანში პირველი სხდომის დასრულების შემდეგ მდივანმა მარინა ქავთარია სხდომის ოქმი შეადგინა, რომლის საფუძველზე სამი განკარგულება იქნა მიღებული – თავმჯდომარის, მოადგილის და მდივნის არჩევასთან დაკავშირებით.

6067 ნახტავი

საარჩევნო სუბიექტების საყოჩაღობორ!

მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ორგანოს – საკრებულოსა და თვითმმართველი ქალაქის/თვითმმართველი თემის/მერის 2017 წლის 21 ოქტომბრის არჩევნების პერიოდში გაზეთი "სამტრედიის მაცნე" იხელმძღვანელებს საქართველოს ორგანული კანონის "საქართველოს საარჩევნო კოდექსის" 50-ე მუხლის მე-2 პუნქტისა და "საარჩევნო პროცესში მედიის მონაწილეობისა და გამოყენების წესის დამტკიცების შესახებ" საქართველოს ეროვნული კომისიის 2012 წლის 15 აგვისტოს №9 დადგენილების შესაბამისად, არჩევნების საბოლოო შედეგების გამოცხადებამდე, საარჩევნო სუბიექტები გაზეთის ყოველ ნომერში ისარგებლებენ ფასიანი და უფასო მომსახურებით.

წინასაარჩევნო აგიტაციისა და წინასაარჩევნო რეკლამისთვის გაზეთში გამოყოფილი ფასიანი და უფასო ფართის სიდიდე შეადგენს 4 გვერდს. თითოეულ სუბიექტს გაზეთის ერთ ნომერში დაეთმობა გამოყოფილი ფართის ერთი მესამედი, რომლის ღირებულება 200 ლარს შეადგენს.

საკრებულო რიგგარეშე სხდომა გამართა

ლეონი გაბრეხია

9 საკითხი იქნა განხილული 18 სექტემბერს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს რიგგარეშე სხდომაზე, რომელსაც საკრებულოს თავმჯდომარე ბატონი ნუგზარ ჯამბურია უძღვებოდა.

საკითხთა ირგვლივ მომხსენებლები ბატონები შალვა არზუმანიანი, მერაბ უღრელიძე, ქალბატონი მანანა სირბილაძე გახლდნენ.

განხილულ იქნა საკითხი "სამტრედიის მუნიციპალიტეტის 2017 წლის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ" სამტრედიის მუნიციპალიტეტის საკრებ-

ულოს 2016 წლის 26 დეკემბრის № 28 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე.

"აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ" საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 24 მარტის №588 განკარგულებაში საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 21 აგვისტოს №1719 განკარგულებით შეტანილი ცვლილების მიხედვით, სამტრედიის მუნიციპალიტეტისათვის გამოყოფილი თანხა შემცირდა 124,9 ათასი ლარით და სულ დაფინანსება განისაზღვრა 130,0 ათასი ლარით. საკითხის ირგვლივ საუბრისას პოზიცია-

ობიციას შორის კითხვები წარმოიშვა. ოპოზიციამ ხელისუფლება მავნებლის წინააღმდეგ არაორგანიზებულ, დაგვიანებულ ბრძოლაში დაადანაშაულა, იყო ცხარე საუბარი, თუმცა სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამტრედიის საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურის უფროსის, ბატონ მამუკა კვანტალიანის არგუმენტირებული ინფორმაციის შემდეგ, რომ მავნებლის წინააღმდეგ ბრძოლა ახალ ფაზაში შედის, საკითხი მიღებულ იქნა. განხილულ საკითხთა ირგვლივ საკრებულომ შესაბამისი გადაწყვეტილებები მიიღო.

უკანა პოლიტიკური რამზაბა

აუტუმი, მარტამ აუტოპორები

ქეთევან ჭაჭავაძე

შეიცვლება თუ არა ქვეყანაში რამე, უკეთესის მოლოდინი მაინც არსებობს და მოსახლეობაც თავის პოზიციას არჩევნებში კიდევ ერთხელ დააფიქსირებს. არჩევანი დიდია, როგორც პარტიების, ისე კანდიდატების მხრივ. არიან ისეთებიც, ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებში რომ არ მონაწილეობენ, მათ შორისაა "ახალი მეტარჯვენიები". მას ყოველთვის ჰქონდა პრეტენზია, მაღალი პოზიციებიდან მიემართა ხალხისათვის. ვასულ წელს საპარლამენტო არჩევნებში იგი ბლოკის კონფიგურაციით გამოვიდა პაატა ბურჭულაძის "სახელმწიფო ხალხისათვის" და ვიორგი გამაძის "ახალი საქართველოსთვის" ერთად, მაგრამ ხმების საჭირო რაოდენობა ვერ მოაგროვა.

პარტიას თავისი წარმომადგენლობა სამტრედიისში ჰყავს და ჩვენც "ახალი მეტარჯვენიების" თავმჯდომარეს, ლევან ბუაძეს მივმართეთ კითხვით, რატომ არ მონაწილეობს პარტია არჩევნებში?

– ეს არჩევნები არის თვითმმართველობის არჩევნები და დემოკრატიისათვის მნიშვნელოვანი. დემოკრატია რომ სრულყოფილი გახდეს, საამისოდ ამ არჩევნებში უნდა გამოჩნდეს ახალი იდეები, ახალი ადამიანები, აქტუალური საქმიანობის გამტარებელი ხალხი. ამას ნელ-ნელა ვუახლოვდებით, ყველა მომდევნო წინაშე უკეთესია, სწავლობს ქართველი ერი.

– ე. ი. "ახალი მეტარჯვენიები" კადრების დეფიციტს განიცდის?

– კადრები არის, პროგრამას ვინმე რომ კითხულობდეს, საუკეთესო დადეს რამდენიმე არჩევნებში. ძალიან არათანაბარი, გაერთიანება თანამოაზრე პარტიებთან და გარკვეული სოლიდური ფორმით გამოსვლას ახერხებდა, აქ იგულისხმება, პირველ რიგში, ადამიანური და ფულადი რესურსები, ასევე, ტექნიკური საშუალებები და ა. შ. ყველაფერი, რაც საარჩევნოდ არის საჭირო.

პარტია ალიანსში მოაზრებოდა "ევროპულ ახალგაზრდებთან". ვამაძის გუნდთან, დასაწყისში "ეროვნულ-დემოკრატიკულთან", მოაზრებოდა სხვა მეტარჯვენე ძალებთანაც. პარტია 2020 წლისთვის სერიოზულად მოემზადება. შეიძლება, მარტოც გამოვიდეს არჩევნებში, რადგან ის განსხვავებული არჩევნებია, პროგრამებზე კეთდება აქცენტი. ხალხი, რომელიც აზროვნებს პროგრესულად, ჩვენს პარტიაში ძალიან ბევრია და საუკეთესო პროექტებს დებს. თუნდაც, 2012 წელს ყველაზე უკეთესი პროგრამა წარმოვადგინეთ. თუ შემდეგ გაკეთდა საქმე, ლომის წილი ჩვენი პროგრამიდან გახლავთ. აი, თუნდაც, C პეპატითან დაკავშირებული პროგრამა ჩვენი პარტიიდან წამოვიდა. რაც შეეხება პოპულისტურ დაპირებებს – გავი, ღენი... არ იყო ჩვენი პარტიიდან. იცით, საიდანაც იყო და ვერ შესრულდა. რაც შესრულდა, ყოველთვის მზად ვართ ასეთ საკითხებზე.

– მიუხედავად ამისა, წლების მანძილზე თქვენმა პარტიამ ვერ შეძლო, ხელისუფლებაში მოსულიყო. – ეს პარტიის პრობლემაა, მაგრამ საზოგადოების პრობლემაც არის. იმ თვალსაზრისით, რომ ხალხი უნდა მივიხედვს, რა გინდა. ყველამ, ბებია პელაგიამაც უნდა გაგიგოს, ომში წასულმა გიორგი მანანაშვილმაც და სახლში დარჩენილმა მუშა გლეხმაც. ჩვენი სისუსტე ისაა, რომ ჩვენ ვსაუბრობთ ძალიან აკადემიური ლექსიკონებით, რასაც უმეტესობა ვერ იგებს. ცოტა გახალსონება საჭირო. ამას კი დიდი ენერჯია სჭირდება და არამარტო ენერჯია. პარტიის ყოფილი თავმჯდომარეებიდან ბევრმა ვერ მაღწია თავის მიზანს და სხვაგან გადაინაცვლა, მაგრამ ეს არ არის საკმარისი. როცა პარტია ძალიან ნაკლები ზრდის ტენდენციას ავლენს და რეიტინგი 2 პროცენტამდეა წლების განმავლობაში, ეს პარტიის სისუსტეა. ვერ დაავლ-

ანაშაულებ ცენტრალურ ოფისს, გუნდის სათაო მენეჯმენტს. ისინი შესაძლებლობის მაქსიმუმს აკეთებენ, ზოგადად, ეს ქართული პოლიტიკის პრობლემაა. ზოგისთვის საქლიოც გახდა, რომ ხელისუფლება გამოვიდა ინციტატივით, ნებისმიერ პარტიამ ერთი დეპუტატის გაყვანა შეძლოს პარლამენტში. ეს იქნებოდა დემოკრატიისთვის წინ გადადგმული ნაბიჯი, განსხვავებული აზრებია საჭირო იქ. საზოგადოებაში ცნობადი სახეები, რომლებიც პოლიტიკაში ნაკლებად ერევიან, ვინაი, სხვა პარტიებიდან ჩანაცვლონ პოლიტიკოსმა დეპუტატებმა. ყველა პარტიას თავისი პროგრამა და მიმართულება შეტანა უნდა შეეძლოს. არაფერს აქვს მზა რეცეპტი, რეცეპტი სრულიად მოსახლეობას მოაწონებს თავის შეხედულებებს. არჩევნებიც ამანა, ყველა ირჩევს თავისნაირს. შემდეგ საყვედურები ამომრჩევლის შეცდომად მიმანია. თუ ირჩევ, მიიღე ისეთი, როგორც აირჩიე.

– მიუხედავად ამისა, ხალხი ყოველი არჩევნების შემდეგ იმედგაცრუებაზე საუბრობს. როგორ ფიქრობთ, რატომ?

– განვლილი წლები გვიჩვენებს, რომ ასეც მომხდარა. დაპირებების ასრულება სრულად არასოდეს ხდება. თვით ისეთი ზუსტ მეცნიერებაში, როგორც ფიზიკა, არ შექმნილა ტექნიკური დანადგარი, რომლის მარტივ ქედებს კოეფიციენტი 100 პროცენტით იქნება, მაქსიმუმ, 55-60. ასეა პოლიტიკაშიც. დროის დინება და ახალი ვარიანტები ახდენს გავლენას ძველ დაპირებებზე. სამწუხაროდ, ხალხი ვერ ამჩნევს ისეთ რაღაცეებს, რასაც არ პირდებოდნენ, მაგრამ გაკეთდა. ასე რომ, საბოლოოდ მაინც დაბალანსებული ხდება ამა თუ იმ პოლიტიკური ძალის მოღვაწეობა.

– მაგრამ არის რეგულაციები, რომლის მიწვევით ჩვენ გავხდით. როცა დაბალანსებაზე საუბრობთ ალბათ, ვერ დაგეთანხმებით.

– პირადად მე, არც შეიარაღებული და არც ხავერდოვანი რეგულაციების მხარდამჭერი არ ვიყავი. უმჯობესია, ევოლუციურად განვითარდეს საზოგადოება, ანუ დაიწყო ვინც არ მოსწონთ და აირჩიონ უკეთესი. ცუდი არჩევანი კარგი ამომრჩევლის ბრალია, იმ ამომრჩევლისა, რომელიც არჩევნებზე აღარ დადის. ეს სიტყვები ჩემი არ არის, მაგრამ სრულად ვეთანხები, ე. ი. ვინც სწორ ანალიზს გააკეთებს, ხშირად სახლში ზის და არ მიდის არჩევნებზე. შედეგად გვაქვს ის, რაც გვაქვს.

– შეგიძლიათ, მითხრათ, თვითმმართველობის არჩევნებში თქვენ ვის დაუჭერთ მხარს?

– მე, როგორც მეტარჯვენი, უნდა მოვიწონო გამოკვეთილი პოზიციებზე მეოფი 41, 5 და 2 ნომერი პარტიები, რადგან მეტარჯვენიები არიან. თუმცა, 5 ნომერზე ვერ ვიტყვი, რომ ბოლომდე

მეტარჯვენი. სიტყვა და საქმის მიხედვით ჩემი სიმპათიები 41 ნომრისკენ იხრება. შეიძლება, როგორც ოპოზიციური პარტიის წარმომადგენელმა ვთქვა, რომ ცოტა ზოზინით, მაგრამ ყველაფერს სწორად აკეთებენ. ზოზინით, რადგან ნებისმიერი საერთაშორისო თუ სხვა შეხვედრების შემდეგ უცებ განათდება, ეგებ ხვალ, ზევ და მეტე მაინც ნელა მიდის საქმე. ერთ მაგალითს მოვიყვან. ორიოდე კვირის წინ ბაქოში აზერბაიჯანის, თურქეთისა და საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრების შეხვედრა ჩატარდა. ამ შეხვედრას გამოეხმაურა არალიბერული აფხაზეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი. ამ გამოსვლით გავიგეთ. და ძალიან მომეწონა, რომ აფხაზეთი ქართველებთან საუბარს არ გაუბიძგო მითუმეტეს, ამ დღეებში ნიუ-იორკში ასამბლეაზე მსოფლიოს 80-ზე მეტი ქვეყნის წარმომადგენლობამ დაგმო რუსეთის მოძალადეობრივი პოლიტიკა და ჩვენს რეგიონში მშვიდობას დაუჭირა მხარი. განსაკუთრებით საყურადღებო იყო თურქეთის პრემიერ-მინისტრის გამოსვლა.

ჩემი მეგობარი ლევან ჯინჭარაძე, რომელიც ასევე ჩემი მეგობრის, თამაზ ნიკურაძის დედაშვილია, წლებია, კონფლიქტების თემზე მუშაობს. აქვს ძალიან კრეატიული ხედვა. იგი ზედმიწევნით კარგად ფლობს აფხაზეთის პრობლემის სიღრმესა და სიმწვავეს, აფხაზი ეთნოსის ფსიქოლოგიას, რადგან ლესელიძეა. იქ მას ბევრი აფხაზი ახლობელი ჰყავს. პირველად დაიწყო აფხაზეთით, მეტე, საქმე მოიტანა და მუშაობა გააგრძელა სამაჩაბლოსა და ყარაბაღის პრობლემებზე. ეს სამი პროექტი გააერთიანა და უნდა გადაიგზავნოს მაქს ბლანკის ფონდში (ამ საქმეში გვაქვს ცნობილი ფიზიკოსის, ვია დვალის იმედი გვაქვს). ფონდი სამშვიდობო პროექტებს აფინანსებს და კავასიის კონფლიქტების მოგვარების საკითხებში ლევან ჯინჭარაძე ეპიცენტრში აღმოჩნდა. მას ძალიან ძლიერი პროექტი აქვს. კონფლიქტის ყველა მონაწილე – ქართველი, რუსი, სომეხი, აზერბაიჯანელი – მისი ინტერესები იქნებიან არაფერი. ვერც თურქეთი, რუსეთი, ევროპა და ამერიკაც კი, ვერ იტყვის არას ამ პროექტის ტექნოლოგიაზე. მე ღრმად ვარ ჩახუდული ამ პროექტში, ბატონ ლევანს ციფრების დამუშავებაში დავეხმარე. იგი ამბობს, რომ ეს პროექტი მისი კი არა, მთელი საქართველოსია, რაც მეტი ადამიანი ჩაერთება მასში, მით უკეთესი იქნება. ბოლო პერიოდში გააქტიურდნენ აზერბაიჯანელი პოლიტოლოგები და ამ თემსთან დაკავშირებით აქვთ მიმოწერა. ბატონმა ლევანმა არაერთხელ მიმართა პოლიტიკურ პარტიებს, არასამთავრობო ორ-

განიზაციებს, მათ შორის ჩემს პოლიტიკურ პარტიასაც, მაგრამ პასუხი ვერ მოუხადეს. მაშინ დიდი ფუსფუსი ჰქონდათ თავმჯდომარის პოსტის დატოვებასთან დაკავშირებით. თუმცა, მეტე კი მოუბოდიშეს.

– ოპოზიციური ძალები ხელისუფლებას საყვედურობენ, რომ მსგავსი პროექტები, რაც აფხაზეთსა და ოსეთს დაგვიბრუნებს, არ გააჩნია. ეს პრობლემა არსებობდა წინა ხელისუფლების დროსაც. როგორ ფიქრობთ, ეს, თქვენებურად რომ ვთქვათ, ეს "ზოზინის" შედეგია, თუ ამ ეტაპზე მწვავედ არ დგას საკითხი?

– აუცილებლად დაბრუნდება აფხაზეთიც, ოსეთიც და ყარაბაღშიც დამყარდება მშვიდობა.

ლევან ჯინჭარაძემ ბევრ ვინმეს მიმართა, ბევრი კარი შეაღო, ბევრ ცნობილ პიროვნებას ესაუბრა, ის უკრაინის ელჩსაც შეხვდა, რადგან ყირიმის კონფლიქტზეც აქვს უმაღლეს დონეზე დამუშავებული კონცეფცია. იგი შეეხმიანა პაავამი, ბერლინში, პარიზში ამა თუ იმ პერსონას. ის ძალიან მეტროლოლი, კრეატიული, უნიჭიერესი ადამიანია. კონფლიქტების მოგვარების საკითხში მას აქვს კომპრომისების თეორია.

ბატონი ლევანი თავის პროექტთან

დაკავშირებით შეხვდა თბილისში მყოფ 2015 წლის მშვიდობის დარგში ნობელის პრემიის ლაურეატს, სვეტლანა ალექსევიჩს.

ბატონი ლევანი პარტიოტი ადამიანია, ამბობს, რომ თანამაა, ვისაც უნდა, მისი საკუთროს მისი პროექტი, ოღონდ კი, აფხაზეთში დაბრუნდეს.

დაკარგული ტერიტორიების დაბრუნებამდე პირველად იქ მცხოვრები ჩვენი თანამომხრეები უნდა დაეიბრუნონ და მერე იმ ტერიტორიებსაც დაეიბრუნებოთ.

– ისევ არჩევნების თემას დავუბრუნდეთ, "ქართული ოცნების" სიმპათიებს თქვენი პარტიაც იმსახურებს, თუ დამოუკიდებლად წვევით, ვის მხარეს დადგეთ?

– ჩვენ ამ ეტაპზე რიგითი ამომრჩევლები ვართ. თუკი ამომრჩევლები ვართ, ვისაც გვინდა, იმას მივცემთ ხმას. თუ არჩევნები ფარულია, ისიც ჩვენი ნებაა, ხმაძალა ვთქვათ, ვის ვაძლევთ ხმას. მეგობრები მე ყველა პარტიაში მყავს. ძალიან კარგი ურთიერთობა მაქვს გივი ლაღანიძესთან, ავთანდილ სტურუასთან. ჩემი მეგობარია კამო კანდელაკი. ჩემი მეგობრების ოჯახშია აღზრდილი მამუკა ბიბილაშვილი. ღიად ვიტყვი, რომ ვალერი ფოცხვერია შეუცვლელი იქნება, მოიგებს კიდევ!

“ფაროსანს გასანადგურებლად მოსახლეობის მხრიდან მთი აუტოპორება საჭირო”

მთავრობა კრიტიკას არ ღებულობს. ადგილობრივი ხელისუფლება დაბეჯითებით ირწმუნება, რომ აზიური ფაროსანის საწინააღმდეგო შეწამლა დასავლეთ საქართველოში, მათ შორის სამტრედიის მუნიციპალიტეტში დროულად მოხდა.

18 სექტემბერს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომათა დარბაზში სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამტრედიის საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურმა თემში გამგებლის წარმომადგენლებისთვის და საკრებულოს მათორიტარი დეპუტატებისთვის ტრენინგ-შეხვედრა გამართა. სადაც მამუკა კვანტალიანი და მსწრე საზოგადოების წევრად იმანე მიაჭრო, თუ რას აპირებს სამომავლოდ სოფლის მეურნეობის სამინისტრო აზიური ფაროსანის დასამარცხებლად. საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურის უფროსმა მოკლედ ისაუბრა მანეზის წარმომადგენლობასა და საქართველოში მისი გავრცელების არეალზე. მან თავის გამოსვლაში აუღიჯორა დატალურად გააცნო მანეზელზე კომპლექსური ღონისძიებების გატარების მეთოდები.

სამსახურის მთავარმა სპეციალისტმა, ბიჭკო მეგრელიშვილმა შექმნილი ბროლის მეთოდზე ისაუბრა, რაც, ძირითადად, ხელნაკეთი ზაფანების დამონტაჟებას გულისხმობს.

“ფაროსანის გასანადგურებლად მოსახლეობის მხრიდან მეტი აქტიურობა საჭირო”. – მამუკა თავაძემ 18 სექტემბერს მსგავსი თხოვნა-დავლება მიმართა შეკრებილ საზოგადოებას და მოუწოდა, გამგებლის წარმომადგენლებმა მოსახლეობაში მეტი აგიტაცია გასწავლონ.

ტრენინგზე ითქვა, რომ მთავრობა გვემავს, თითოეულ კომლს ერთი ლიტრი ინსექტიციდი გამოუყოს, რომელიც საკმარისია 1,8-2 ჰექტარი ფართობის შესაბამისად. ამ პრეპარატით მოსახლეობას შესაძლებლობა ექნება, საკუთარი კარმიდამო შეწამლოს. გარდა ამისა, განსაზღვრულია, მოსახლეობაში განთავსდეს დამჭერი ფერომენის შემცველი ბადეები, ხოლო მასიური ფართობების, ქარსაფარი ზოლების, ბუჩქნარებისა და ტყეების შეწამლა სახელმწიფოს რესურსებით განხორციელდება.

6067 ნახტავი

უფასო პოლიტიკური რეკლამა ნახიჩი უპრეზიდენტო

ლეონა გაგინაძე

“XXI საუკუნის ევროპული ქვეყანა რომ გავხდეთ, აღარ უნდა დაგვარგოთ დრო, ქვეყანა წინ უნდა წავიდეს, უნდა დავწიოთ გადასახადები, შევქმნათ სამუშაო ადგილები, გავაჩინოთ პერსპექტივის განცდა, დავამსხვრიოთ უიმედობა.”

საქართველოს ყველა პენსიონერს რაიონის ბიუჯეტიდან დაენიშნება დანამატი 20-დან 50 ლარამდე...”

ეს და სხვა მსგავსი ფრაზები 11 სექტემბერს მომავლის პარკის მიმდებარედ შეკრებილი მხარდამჭერების წინაშე გააჟღერა პარტია “ბაქრაძე, უგულავა – ევროპული საქართველო, მოძრაობა თავისუფლებისათვის” ერთ-ერთმა ლიდერმა დავით ბაქრაძემ. მანვე შეკრებილთ სამტრედიის მუნიციპალიტეტის მერობის კანდიდატად ავთანდილ სტურუა შესთავაზა. ავთანდილ სტურუა გამოცდილი კადრია. დემოკრატიულად, მხო-

ლოდ არჩევნების გზით უნდა მივაღწიოთ ქვეყნის კეთილდღეობას. – აღნიშნა დავით ბაქრაძემ და შეკრებილთ მოუწოდდა, მხარი დაუჭირონ ავთანდილ სტურუას – სამტრედიის მუნიციპალიტეტის მერობის კანდიდატს.

– სამტრედია და სამტრედიელები იმსახურებენ ღირსეულ ყოფას, ღირსეულ პენსიებს, სოციალურ დაცვას, სამტრედიას სჭირდება მმართველი, რომელიც არ იქნება არც სუსის, არც კუდის, არც არავის სათამაშო, საბიუჯეტო ხარჯები მხოლოდ სამტრედიელთა კეთილდღეობას უნდა მოხმარდეს, ჩვენ ამას შევძლებთ, მხოლოდ ერთად დგომით, ერთიანი ძალით. – მიმართა შეკრებილთ ავთანდილ სტურუამ და იქ მყოფთ ქალაქ სამტრედიამ, დაბა კულაშმა და მუნიციპალიტეტის ტერიტორიულ ერთეულებში მაჟორიტარობის კანდიდატები წარუდგინა.

ქალაქში ფუკიანა ფოფხაძე, თამარ

ახობაძე, ბეჟან ბაკურაძე, გივი ჯულაყიძე, დაბა კულაშში გააგა ოჩხიციძე, ნაბაკევი გიორგი შენგელია, დანიარში გიორგი გვალია, მელაურში გონა ადიეშვილი, ეწერში თემურ კახიანი, იანეთში კობა თვალავაძე, დიდ ჯიხაში ზაზა ახობაძე, ბაშში მარინა ზაზარაძე, გომში ზაზა მეგვინიშვილი, ტოლუბში, სერგოლორია, საგავანოში დათუნა ქორიძე იბრძოლებენ მაჟორიტარობისათვის.

ტახტზე ჯდომას კდვილი, დაპითრება კნელი!

ლეონა გაგინაძე

საბი წელიც ვაგიდა და... ქვეყანა კვლავ არჩევნების რეჟიმში ცხოვრობს. შედარებით აგრესიული, თუქცა, პოლიტიკური კლიმატი მაღლა იწევს.
21 ოქტომბერს საქართველოში ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების არჩევნებია დანიშნული.

რას ველით ნაარჩევნებს? დღეისათვის, ძირითადად, ცნობილი არიან უკვე ნაცნობი თუ ახალი სახეები, თავი ხალხის სამსახურად რომ გადადგეს.

გსარგებლობს საყოველთაოდ აღიარებული გამონათქვამი უფლებებით და ჩემი, როგორც რიგითი ამომრჩევლის აზრი მინდა ამჯერად გავახიანო. აქვე ვიტყვი, ის, რომ მუნიციპალიტეტის გამგებლებს ამჟამინდელი მუნიციპალიტეტის მერები ერქმევათ, ვითარებას არსებითად ვერ შეცვლის.

მეტიხველს თავს არ შევაცნობ. და მაინც როგორი მერი გვსურს მუნიციპალიტეტის თავკაცად? რაღა თქმა უნდა, განათლებული, პოლიტიკაში ჩახედილი, ინიციატივანი, პრაგმატიკი აზრის მომხმენი და საღი აზრის გამტარებელი, სამეურნეო საქმის გაძლიერების მცოდნე, მუნიციპალიტეტის გულშემოტიკი და ა. შ. როგორი უნდა იყოს თემის, სოფლის თავკაცი? რაღა თქმა უნდა, მასაც ყველა ზემოთ აღნიშნული თვისება უნდა გააჩნდეს.

უნდა უყვარდეს სოფელი და თანასოფელები. უნდა იცნობდეს მათ ტკივილსა და გასაჭირს, სიხარულს. ერთი ცნობილი სხარტულა, გენბავით, ანეკდოტად ნათქვამი ამოტივტივდა გონებაში: გურიამი სოფლის მცხოვრებლებმა რაიონის თავკაცს შესწიფეს, სოფელში ესა და ეს პრობლემა გვაქვს და მოგივგარეთო. გაბრაზდა თურმე რაიონის თავკაცი, თქვენ სოფლის ხელმძღვანელი, სოფლის თავი გვაყო, იმას მიმართეთ, მე რატომ მეუბნებითო. – ბატონო, თავი ლურსმანსაც აქვს, მაგრამ თუ თავში არ ჩაარტყა, ისე ფიცარში არ გავაო. – უთქვამს ერთ ენამოსწრებულ გურულს. მიმხვდით უთუოდ რასაც ვგულისხმობ.

სოფელში ქარი ხეს რომ წააქცევს და სოფლის თავკაცი იმის მობილიზაციას რომ ვერ გააკეთებს, თანასოფელებს რომ ვერ აიფილებს ჩახერგილი გზა გაწმინდოს... უფლებამოსილების ერთ ვადას რომ ამოწურავს სოფლის თავკაცი და თანასოფელებს ერთ საქმიან წინადადებასაც ვერ შესთავაზებს... 40-50 წლის სტაჟის მქონე ექიმი, პედაგოგი რომ გარდაიცვლება სოფელში და სოფლის თავკაცი დაგრძალებს “მოუცლელობის” გამო რომ ვერ (არ) დაესწრება... თანამედროვე კომუნიკაციების, ტექნიკური პროგრესის ერაში სოფლის თავკაცს სოფლის ადმინისტრაციული სახლის წინ გამავალ ელექტროგადამცემ ხაზზე გახერგილი აუერი რომ უკიდა, მავთული მავთულს რომ არ შეეხოს... უფლებამოსილების ვადაში სოფლის თავკაცს სურვილი რომ არ გაუჩნდება სოფელში არსებული ვითარების შესახებ, საკუთარ საქმიანობაზე ერთხელ მაინც ისაუბროს მედიის საშუალებით... ერთხელაც რომ არ შეხედება ამომრჩევლებს უფლებამოსილების ვადაში და კვლავ მხარდაჭერას ითხოვს... თქვენი არ ვიცი, მაგრამ მე, რიგითი ამომრჩეველი მართლაცაა, უნდა დავფიქრდე, მივცე თუ არა ხმა... ვიცით, გვწამს, გვჯერად, რომ ცალკე აღებული ვერც ერთი სოფელი, თე-

მი, მისი თავკაცი ვერ გააფორმებს საერთაშორისო მემორანდუმს, ვერ დაამყარებს მეგობარ სახელმწიფოებთან დიპლომატიურ, პოლიტიკურ, ეკონომიკურ ურთიერთობებს, მაგრამ საქართველოს ყველა სოფელში თავსაყრელადაა პრობლემები, რომელთა გადაჭრაც უპრობლემოდაა შესაძლებელი სოფლის თავკაცების უნარაზრად ხელმძღვანელობის შემთხვევებში. სისტემამ სოფლის თავკაცები ოდენ ინფორმაციის მიმტანებად არ უნდა აქციოს ცენტრსა (რაიონს) და სოფელს შორის. არის, უფრო სწორად არიან დედამიწაზე ისეთი სახელმწიფოები, სადაც მოსახლეობა იმდენი, ოდნავ მეტი ან ნაკლებია, რამდენი მცხოვრებელიც სამტრედიის მუნიციპალიტეტშია... ამდენად, დიდზე დიდია მისია, პასუხისმგებლობა რომლის წინაშეც საკუთარ თავს აყენებენ საქართველოში ცალკეულ ქალაქთა, მუნიციპალიტეტთა მერობის კანდიდატები. წარმატებებს ვუსურვებთ ყველა დირექტორ კანდიდატს, ვინც სუფთა ხელებით, სუფთა სინდისითა და მხურვალე გულით, საქმის კეთების ჭინით იბრძოლებს ერთობ რთული და საპატიო, საპასუხისმგებლო თანამდებობებისათვის. რა ხატოვნადაა ნათქვამი: “ტახტზე ჯდომას ადვილი, დავითობა ძნელი”.

27 სექტემბერს დაეცა სოხუმი კვანსოვს აფხაზეთი

ლეონა გაგინაძე

1993 წლის 27 სექტემბერი... სოხუმი დაეცა... მანამ კი, მანამ იყო სისხლისმღვრელი ომი 13 თვესა და 13 დღეს რომ გრძელდებოდა. ომი ომისთვის დამახასიათებელი ყველა ნიუანსით მიმდინარეობდა და შედეგიც ომისათვის ლოგიკური დადგა: დევნილები, დაჭრილები, დახოცილები... განვლილი 24 წლის მანძილზე ყველა ხელისუფალი და შესაბამისად ხელისუფლება, ასე თუ ისე, ცდილობდა და ცდილობს აფხაზეთის დაბრუნებას, დევნილთა დაბრუნებას აფხაზეთში, მაგრამ... ომი იყო აფხაზეთში. სისხლისმღვრელი, უსამართლო, უთანასწორო. იყო ჭრებები, ყინვა, შიმშილი. იყო აფხაზეთი ჩვენი. თუქცა, არათუ იყო, აფხაზეთი ჩვენ-

ია, განუყოფელი ნაწილია საქართველოსა. ფაქტები? რამდენიც გნებავთ! მსოფლიო პირველ საეკლესიო კრებაში საუკუნეთა წინ მონაწილეობას დებულობდა ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი სტრატოფილე მეორე, მამასადაძე, მონაწილეობას ღებულობდა საქართველოს ეკლესია, საქართველო. ერთ-ერთი უტყუარი, ექვშეუვალი მტკიცებულებაა მოხმობილი ფაქტი, საქართველო-აფხაზეთის ერთიანობისა, განუყოფლობისა. ახლა ქართულ-აფხაზეთი მეგობრობის ცალკეული ეპიზოდები... ... ჯიუტი ოპტიმიზმით ვეწამს აფხაზეთის დაბრუნების, აფხაზეთში შესვლის. ომმა გმირები წარმოშვა. მათ შორის უთვალსაზიროებს გახლდათ ფიელი შარტავა, საქართველოს ახლგაზრდების ყოფილი ლიდერი. გმირობისა და თავგანწირვის არნახული მაგალითი რომ გვიჩვენა მტერსა და მოყვარეს. პერიოდულ პრესაში ამოვივითხეთ ამ

დღეებში, ბატონი ფიელის მშობლიური სახლი იყიდება, თურმე, ვინ იცის რატომ, რა გასჭირვებია ოჯახს. იქვე წერილის ავტორი თხოვნით მიმართავდა საქართველოს კულტურის სამინისტროსა და შესაბამის მუნიციპალიტეტის გამგებებს, გამოეყვადათ სახლი, რომელშიც გაიზარდა ბატონი ფიელი და არაერთი ღირსეული პიროვნება, მათ შორის (როგორც წერილშია ნათქვამი) საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, ილია მეორის პირადი ექიმი, ქალბატონი

ცისანა შარტავა. თუ ასე მოხდება, ყოველივე ბატონი ფიელის ხსოვნისადმი პატივსაცემად იქ-

ნება აღიარებული. 27 სექტემბერს დაეცა სოხუმი. კვანსოვს აფხაზეთი!

ჩვენ დაპირუნდებით!

მენატრები, ჩემო სოფელო და მერე როგორ!... ამ მონატრებას სულის ტკივილი, იმედის გაცრეება ჰქვია. აფხაზეთი ჩვენი და ჩვენი ლამაზო სოფელო ჩინო – ჩემო მშობლიური და საამაყო! ამ პატარა სოფელში დღისმშობელს რამდენი დედისთვის უბოძებია ნიჭი, რომ გმირებად დღეთისა და სამშობლოს სიყვარულში აღეზარდათ შეილები. ვინ იფიქრებდა, დადგებოდა დრო მწუნარებისა, მაგანი წაღვრულად ქცეულ სოფელს ნასახლად აქცევა, “ლიღეს” და “მრავალმხერს” მგლის ყმული დაფარავდა. წვედამში ჩამირულ სოფელს გულში ჩაკარავს ბრძოლის ველზე მოწყვეტილი ბიჭები. ნუგეში მათი საფლავებია, საფლავები, რომელზედაც ეკალ-ბარდანი ერთად “იები” ჰყვავის. ეს იმ დღეების ცრემლებია, რომლებიც წლების მანძილზე ნატრობდნენ შეილების საფლავების ნახვას. ისე წავიდნენ ამ ქვეყნიდან, ნატვრა ნატვრად დარჩათ. უფალი არ გაგვირავს: რაც არ შეუძლია მოკვადვს, შეუძლია უფალს. ჩვენ დაპირუნდებით, მუხლს მოვიდრეკთ თქვენს საფლავებთან და დაგვიანებისთვის პატივებს გთხოვთ.

საქოველთარ დასუფთავების კამპანიას სამტრედიაც შეუერთდა

ნათია ნაცვლიძე

სამტრედიის მუნიციპალიტეტი, რამდენიმე წელია, აქტიურად არის ჩართული ტრადიციულ დასუფთავების აქციაში. არასამთავრობო ორგანიზაციათა კონსორციუმის მიერ შვედეთის მთავრობის ფინანსური უზრუნველყოფით საქართველოში ხორციელდება პროექტი "დავასუფთავოთ მსოფლიო, დავასუფთავოთ საქართველო", რომლის ფარგლებშიც ყოველწლიურად ტარდება დასუფთავების ფართომასშტაბიანი კამპანია. მორიგ აქციაში ჩაერთვნენ ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლები და ააიპ-ების თანამშრომლები. როგორც გამგებების ადმინისტრაციული სამსახურის უფროსმა ბეჟან გეგეშიძემ "სამტრედიის მაცნეს" განუცხადა, დასუფთავების ღონისძიებად განსაზღვრული იყო ფარნავაზის, ლაშა თევზაძის, დიდგორისა და კოსტავას ქუჩები, მაგრამ მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოვალეობის შემსრულებლისა და გამგებლის პირველი მოადგილის, დავით ბახტაძის მონაწილეობით აღნიშნულ ღონისძიებას სამტრედიის დენდროლოგიური პარკიც დაემატა. გამგებლის მოადგილე როსტომ თავაძე წლებია სტუმრობს და დასუფთავებს ნაბაკევის თემის სოფელ ხუჩუჯულაურის ტერიტორიაზე ბუნებრივი წყაროს მიმდებარე ტერიტორიას. დასუფთავების მარშრუტს ეს ადგილი ახლაც დაემატა. ბატონი

ონი როსტომი საგანგებოდ, ამ აქციის ფარგლებში მომზადებული მასიურით ცხადდება ყველა მსგავს აქციაზე, მან ტერიტორია არც ამჯერად უღალატა: "ეს ტერიტორია ძალიან ხშირად ბინძურდება, არადა, ულამაზესი ადგილია, ჩვენ, ხელისუფლების წარმომადგენლები სამონებით ვუერთდებით დასუფთავების საოველთარ კამპანიას და ვცდილობთ, ჩვენი წვლილი შევტანოთ ჩვენი მუნიციპალიტეტის დასუფთავებაში".

როგორც დავით ბახტაძემ "სამტრედიის მაცნეს" განუცხადა, არათუ დასუფთავების, არამედ, სამომავლოდ, ტურისტულ მარშრუტში ჩასმის პერსპექტივაც აქვს სამტრედიის დენდროლოგიურ პარკს, რომელიც სოფელ ილორის ტერიტორიაზე მდებარეობს.

დავით ბახტაძე: "წლების მანძილზე დენდროლოგიური პარკი უყურადღებოდ იყო დარჩენილი, არ ჰქონდა შეკეთება, ხელისუფლებამ ჩვენი მოსვლის პერიოდთან მისი მოვლა-პატრონობა გადავცეთ კეთილმოწყობის გაერთიანებას, ამ ტერიტორიაზე გაშენებულია უნიკალური ჯიშის ხეები, თავის დროზე არაჩვეულებრივი ადამიანი, ბატონი ვლადიმერ კახიანი უვლიდა ამ

პარკს, შესაბამისი განაშენიანების გეგმა ჰქონდა. ამ ტერიტორიაზე გაშენებული უნიკალური ხეები უყურადღებოდ იყო დარჩენილი, მას შემდეგ, რაც კეთილმოწყობის გაერთიანებას გადაეცა, იგი პერიოდულად სუფთავდება, ხდება ხე-ბუჩქნარის გაკრეჭა. დიდი სურვილი გვაქვს, მოვლენიანად განვახორციელოთ ტურისტული მარშრუტების დაგეგმარება, სამტრედიისა და ერთ-ერთ ღონისძიებად

გვინდა, დენდროლოგიური პარკიც შევიღწეოთ. ამასთანავე, გვსურს, ეს პარკი ისე მოვაწყოთ, ტურისტებისათვის სასურველი გარემო შევქმნათ."

ადგილობრივ თვითმმართველობასთან წარმატებულად ითანამშრომლეს

ნათია ნაცვლიძე

მუნიციპალიტეტის მეთაურ სკოლის (დირექტორი თამარ თევზაძე) სამოქალაქო კლუბების აქტიურობის შესახებ არაერთხელ ვეცნობებოდა მეთვლელებისათვის. ახლანდელ სამოქალაქო კლუბის წევრებმა, მეთაურ კლასის მოსწავლეებმა ნათია ნაცვლიძეს და მათი ფოტოგრაფიამ საინტერესო კონკურსში გაიმარჯვეს, შემდეგ ეტაპზე კი, წარმატებულად ითანამშრომლეს ადგილობრივ თვითმმართველობასთან, რასაც სკოლისათვის სასიკეთო ცვლილება მოჰყვა.

საქართველოში სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო 2015 წლიდან ახორციელებს პროექტს "საქართველოს მოხალისე", რომლის მიზანია მოხალისეობის ინსტიტუტის გაძლი-

ერება, მოხალისეთა ერთიანი ქსელის განვითარება საქართველოს მასშტაბით, ახალგაზრდობაში სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლება მოხალისეობის გზით, საზოგადოების საკეთილდღეოდ, საკუთარი ნების საფუძველზე უანგარო შრომის იდეის პოპულარიზაცია და მოხალისეთა მიერ გაწეული შრომის წახალისება. აღნიშნული პროექტის პარტნიორი ორგანიზაცია იმერეთში არის "ქუთაისის განათლების, განვითარებისა და დასაქმების ცენტრი". ყოველწლიურად თითოეული მუნიციპალიტეტიდან კონკურსის საშუალებით შეირჩევა ორი მოსწავლე. წლებს ჩვენი მუნიციპალიტეტიდან მეთაურ სკოლის 2 მოსწავლე შეირჩა. კონკურსში გამარჯვებულმა მეთაურსკოლაში გოგონებმა გაიარეს ოთხდღიანი ტრენინგ-სემინარი შემდეგ თემებზე: მოხალისეობა, კომუნიკაციის და პრეზენტაციის უნარ-ჩვევები, საჯარო ინსტიტუტებთან ურთიერთობის ფორმები, პროექტების წერა, ფონდების მოზიდვა და მოხალისეობის განხორციელებასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები. აღნიშნული ტრენინგ-სემინარების შემდეგ ნათია

ჯიბაშვილმა და მათი ფოტოგრაფიამ წერილობით მიმართეს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე ნუგზარ ჯამბურას, სადაც ითხოვედნენ ასწლოვანი სკოლის ქეთიერისა და ლიონის კონსტრუქციით შემდგარი ღობისა და ჭიშკრის შესაღებად ფინანსურ მხარდაჭერას. მოსწავლეების თქმით, ამ პროექტის განხორციელების შემთხვევაში გაღამაზდებოდა არამარტო სკოლა, არამედ, ქუჩა, სადაც სკოლა მდებარეობს და ეს გამოიწვევდა არა მარტო სკოლის მოსწავლეებისა და პედაგოგების, მოსახლეობის კმაყოფილებასაც. მოსწავლეებს კი გაუზრდობდათ ღობისა და მხარდაჭერის განცდა ადგილობრივი თვითმმართველობის მიმართ. ხელისუფლების მხარდაჭერამ არ დააყოვნა, საქმეში სკოლის სხვა მოსწავლეებიც ჩაერთნენ და ინიციატივა უკვე საქმედ იქცა. როგორც სკოლის სამოქალაქო კლუბის კურატორმა, სამოქალაქო განათლებისა და ისტორიის პედაგოგმა, ეკატერინე ფოცხვერიამ გვითხრა, კლუბის წევრები სამომავლოდ არაერთ საინტერესო პროექტს განახორციელებენ.

სამტრედიის უგულბელყოფილი ინიციატივა

თბა ბაგუნაშვილი

ინიციატივა განათლების სამინისტროს ეკუთვნის და იგი წლებადღეობს. ჯერ კიდევ 6 თვის წინ პირველად შედგა დირექტორთა საბჭოს არჩევნები, რომელიც რეგიონების მიხედვით საკუთარ რჩეულს აძლევს ნდობას საბჭოს მუშაობაში მონაწილეობის მისაღებად. დირექტორთა საბჭოს საქმიანობა განათლების სისტემაში მიმდინარე რეფორმებისა და პროექტების ცვლილებების პროცესებში ჩართულობა, ინფორმაციის ურთიერთგაზიარება და პრობლემური საკითხების მართლმართლ მოგვარების გზების შეთავაზებაა. რადგან თითო მოწვევის სამთავრო პერიოდს მოიცავს, უკვე მეორედ განათლების და მეცნიერების მინისტრის სათათბირო წარმომადგენლობითი გაერთიანება – დირექტორთა საბჭოს პირველი მოწვევის შემადგენლობამ მუშაობა უკვე დაასრულა. დირექტორთა საბჭოს დაკომპლექტების სქემა, საქართველოს ყველა რეგიონიდან და ქა-

ლაქიდან წარდგენილი რჩეული დირექტორების ერთ საბჭოდ გაერთიანება. საბჭო რეგიონის საჯარო სკოლებიდან წარდგენილი 11, დიდი ქალაქების საჯარო სკოლებიდან 3, დედაქალაქიდან – 5, მაღალმთიანი რეგიონების სკოლებიდან – 2, ოკუპირებულ ტერიტორიებთან გამყოფი ხაზის მიმდებარე სოფლების საჯარო სკოლებიდან – 1, კერძო სკოლებიდან – 5, სპეციალიზებული სკოლებიდან – 1, პროცესული უმცირესობის სკოლებიდან – 1, პროფესიული სკოლებიდან – 1 წევრის წარდგენით კომპლექტდება. საბჭოს წევრად შერჩევა ხდება პირდაპირი არჩევნების გზით. არჩევნები სამ ეტაპად ტარდება და მოიცავს კანდიდატურის წარდგენა-რეგისტრაციას, ხმის მიცემა-კენჭისყრას, ხმების დათვლას და გამარჯვებულის გამოვლენას. არჩევნების მონაწილე ყველა საჯარო და კერძო სკოლის დირექტორი და მისი მოვალეობის შემსრულებელი პირია. ყველა მათგანს თითო ხმის უფლება აქვს. აგრეთვე, უფლება აქვთ, საკუთარი

კანდიდატურა დააყენონ და ხმა მისცენ მხოლოდ თავის კატეგორიაში. იმ შემთხვევაში, თუ სკოლა რამდენიმე კატეგორიას აკმაყოფილებს, ანუ რეგიონის საჯარო სკოლა იმავედროულად მაღალმთიანის ზონისა და სასაზღვრო გამყოფი ხაზთანაც ახლოა, კანდიდატურა მხოლოდ ერთი ნომინაციის მიხედვით უნდა დარეგისტრირდეს. ხმათა თანაბარი რაოდენობის დაგროვების შემთხვევაში, უპირატესობა ეძლევა კანდიდატს, რომელიც დროის მიხედვით უფრო ადრე მიიღებს ხმათა საჭირო რაოდენობას. დირექტორთა საბჭოს მუშაობა ანაზღაურებადი არ არის, სამუშაო კი საკმაოდ შრომატევადია. მეორე ეტაპზე დირექტორთა საბჭოს მსურველ წევრთა რეგისტრაცია უკვე დასრულებულია. როგორც გაირკვა, საბჭოს როგორც პირველ, ასევე მეორე არჩევნებზე, საკონკურსოდ სამტრედიის არც ერთი საჯარო სკოლის დირექტორი არ დარეგისტრირებულა.

სწავლის მწარე ძირის ყინწეროში ვასცხვილობოჯი

თბა ბაგუნაშვილი

შემოდგომისფრად აფერადებული სექტემბრის დილა სიცოცხლით ახმურებულ ქუჩებში მზის ღიმლიად მიმოფანტა. ახალი სასწავლო წლის პირველივე დღეს ჩანთიანი გოგო-ბიჭები მერხებისკენ მიიჩქაროდნენ საკუთარ ბავშვობასთან კვლავ შესახვედრად.

საოცარი და საყვირელი ვადაიშალა სამყარო პირველკლასელებისთვის დიდი ფანჯრებით ფართოდ თვალგახელილ შენობაში, სადაც დედა პირველმა მასწავლებელმა ჩაანაცვლა, ძალიან ლამაზმა და ალერსიანმა. ასე დაიწყო ახალი სასწავლო წელი, ახლებური სუნთქვა რომ ჩაბერა ქალაქს და სოფელს, მთასა და ბარს, ქუჩას და ორღობეს. ახლა მონდობების, წიგნთან მეგობრობის დროა სწავლის მწარე ძირის კენწეროში გასატკბილებლად. ზაფხულის სიწყნარეგამოვლილი სკოლის ეზო ვეგებთოდა მონატრებულ მოსწავლეებს, მასწავლებლებს და მისი ყრიაბულით ვაოცებულ პირველკლასელებს.

ასეთი იყო სექტემბრის ნაფერები დილა ყველგან, საქართველოს ყველა სკოლაში.

დილა სასწავლო წლის პირველი დღის

ასე დაიწყო დღე სამტრედიის მე-10 საჯარო სკოლაში. ახლა მოდამი შემოსული ფლემობი უფროსკლასელებმა სკოლის წინ, მეფდრო და პატარა ქუჩაზე გამართეს. მერე ყველამ ერთად სკოლის ეზოში მოიყარა თავი და მშობლებთან, მონატრებულ მასწავლებლებთან და მეგობრებთან ერთად ცამდე ასული სიმღერითა და ლექსით გააგრძელეს საგან-

ამბობდა სცენიდან. მერე იმ მხელად სასაუბრო საკითხსაც “მიუღექსეს”, ქვეყნისთვის პრობლემათა პრობლემა რომ გახდა უკვე არაერთი წელია და რომელმაც საშოვარზე გადაგებული მშობლები შეილებს დააშორა. ამ სიტყვებს ბავშვური გულსტკივილი აჰყარად თუ შეფარვით ახლდა თან – “თუ მოვივრბეთ გაფანტული ემიგრანტები, მათ სადღეგრძელოს ღვინით დაღვეს სუფრის თამადა!”

ებოდ დადგმული სანახაობა. 16-მა პირველკლასელმა შეადო საუკუნეს გატოლებული ამ სკოლის კარი ახალ სასწავლო წელს. განსაკუთრებული სანახაობა მოეწყო მათთვის, უფრო სწორად, მათ მოაწვევს მშობლების, მასწავლებლების და სკოლის სტუმრებისთვის. პატარების გულწრფელობით მიესალმნენ ყველას და ბავშვური რიხი გაურიეს ხმაში ფერადი ლექსების წაკითხვისას. “გიყვარდეს წიგნი და შენი ვალი ყოველ ნაბიჯზე გემახსოვრება.” – ჯერ კიდევ ახანის შესწავლამდე ასწავლეს იმ პატარა ბიჭს, ამ სიტყვებს რომ

სანამ საგანგებოდ მორთულ საკლასო ოთახში მერხებს პირველად მიუსხდებოდნენ, რომელზეც სახელმწიფოს საჩუქარი, წიგნები და “ბუქები” ელაგა, სკოლის ვესტებიულში სიურპრიზად ვარსკვლავი გაუსხნა მათ პირველმა პედაგოგმა ირმა

ნამჩავაქემ. სადღესასწაულო ტორტი სკოლის დირექტორთან, მაცვალა თევზამესთან ერთად გაჭრეს. “გილოცავთ, ჩემო პატარებო, ლამაზებო! მინდა ჭკვიანები, ჯანმრთელები გაიზარდოთ ჩვენი ქვეყნის, ქალაქის და სკოლის გასახარად, მშობლებისა და მასწავლებლების

საიმედოდ.” – მიესალმა მათ სკოლის დირექტორი.

ბევრი წარჩინებული მოსწავლე და უკვე სტუდენტი კურსდამთავრებული წელსაც ესახელება მე-10 საჯარო სკოლას. მათთან ერთად ის მოსწავლეები, წელს კომაროვის მათემატიკურ სკოლაში წარჩინებით რომ ჩააბარეს გამოცდები. მეათეკლასელებს გამგებლის პირველი მოადგილე დავით ბახტაძე მიესალმა “ამ სკოლიდან ვულოცავ მთელ სამტრედიას ახალი სასწავლო წლის დაწყებას, წარმატებით დახუნძლული რომ უნდა დაგვებედოს. ვილოცავთ მის აღსაზრდელებს, მშობლებსა და პედაგოგებს. გისურვებთ, ყველა მოსწავლე წარჩინებული ყოფილიყოს.”

ახალი სასწავლო წლის დადგომა მიულოცა და ამ სკოლაში საკუთარი მოსწავლეობის წლები გაიხსენა ქალაქში გამგებლის წარმომადგენელმა თევზო ცაგურამ: “45 წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც ამ სკოლის კურსდამთავრებული მქვია. ჩემი პირველი საკლასო ოთახი იქ იყო, სადაც ახლა სკოლის დირექტორი ზის, პირველი მასწავლებელი ნინა ჩიხლაძე დღესაც დიდი სიყვარულით მახსენდება. წარმატებები, ბავშვებო, თქვენგან კარგი სწავლის გარდა ვერაფერს დავჯერდებით, რადგან ზედალ თქვენი საშენებელია ეს ქვეყანა!”

საკუუნის თანატოლი საკუუნოვანი სკოლის ზარის დარეკვის პატივი პირველკლასელებს ერგოთ.

იპირველი პირველკლასელები!

“თქვენ, მომავალი თაობა აძლევთ ძალას ქვეყნის თვითმყოფადობის ბებერ ძარღვს, მის ზვალინდელ დღეს. უკეთესი მომავლის იმედით შემოგცქერით და არ გეპატებათ, იმედები არ გავვიმართ-

მიმართა მის მოსწავლეებს სახეიმო შეხვედრაზე. სასწავლო წელი, ისევე როგორც ყველგან, აქაც დიდი ოვაციებითა და ბეჯითობით დაიწყო. ამასთან, არაერთი სიახლით, რაც ამ წარმატებული სკოლისთვის გასაკვირი ნამდვილად არ არის. თუმცა, განსაკუთრებული სიახლე ყველა მოსწავლისათვის სავალდებულო ფორმაა, რომლის ტარებასაც მკაცრად გააკონტროლებს სკოლის ადმინისტრაცია. იგი სკოლის დირექტორის, საქმის მწარმოებელ ნათია კეაჩიეშვილისა და სპეცმასწავლებელ ნათია ჭანტუნიას დი-

ზანით შეიქმნა. სკოლის თვითმმართველობასთან შეთანხმების შემდეგ ფორმის ტარების გადაწყვეტილება მიიღეს.

ლოის ინფრასტრუქტურას, ინტერეირსა და ექსტერიერს. წელს, ახალ სასწავლო წელთან უკეთ შესახვედრად, საკუთარი შესაძლებლობებით სველი წერტილები და კორიდორები განაახლეს. სხვასთან ერთად, სკოლაში სიახლეა ის, რომ ახალი სასწავლო წლიდან, სკოლის ხელმძღვანელობის ინიციატივით, მე-7, მე-8 კლასებში პედაგოგი ნატო წიქვაძე თავისუფალ გაკვეთილებს ჩაატარებს ასტროლოგიაში. მოსწავლეებით ახმაურებულ სკოლის ეზოს ისევე და ისევე ემატებოდა ბავშვები. სახელდახელოდ პა-

ტარა კონცერტი გამართეს, ბეჯითად სწავლის პირობა დაუდეს მასწავლებლებსა და მშობლებს, რადგან ამ სკოლის დირექტორის ფრთიანი ფრანხისა არ იყოს, პირველები არიან და უნდა იპირველონ!

საკუთარი მოსწავლეობის წლები ადგილობრივი ხელისუფლებიდან აქ მოსულმა სტუმრებმაც გაიხსენეს. გამგებლის საზოგადოებასთან ურთიერთობის საშინაურის უფროსი მიხეილ ლევაგა აქაური კურსდამთავრებულია. ამჯერად, მშობლებიც გახლავთ ამ სკოლისა, რადგან საკუთარი შეილების ბედიც მშობლიურ სკოლას მიანდო. “წარმატებული ყოფილიყოს ეს და ყველა მომდევნო წელიწადი თქვენთვის ბავშვებო! შრომისა და სწავლის გარეშე არაფერი გამოვა, ამიტომ თქვენსა და თქვენი ქვეყნის უკეთესი მომავლისთვის წიგნთან მეგობრობით უნდა გაისარჯოთ. ჯერ სხვა არაფერი გევალებათ, უფრო დიდ ვალდებულებებს კი ცხოვრება რომ გიმზადებთ, კარგი განათლებით ადვილად შეეჭიდებით.” საფინანსო სამსახურის უფროსის

ლო! პირველობა ყველა საქმეში, პირველებო!” – ასე პირველი საჯარო სკოლის დირექტორმა, ნათია ფიალაძემ

საერთო რაოდენობა 16%-ით გაიზარდა. სახელმწიფოს თუ ადგილობრივი ძალით ყოველწლიურად აწესრიგებენ სკ-

დავით ბაღდაძის ორი ქალიშვილიც ამ სკოლის მოსწავლეთა სიაშია. “ჯანმრთელები და ღირსეულები გაიზარდეთ

ბავშვებო. მოსწავლეობა ყველაზე ბედნიერი ხანაა ადამიანის ცხოვრებაში და გისურვებთ კარგი სწავლითა და მუყაითობით იგი საამაოდ გაგეტარებოდეთ.”

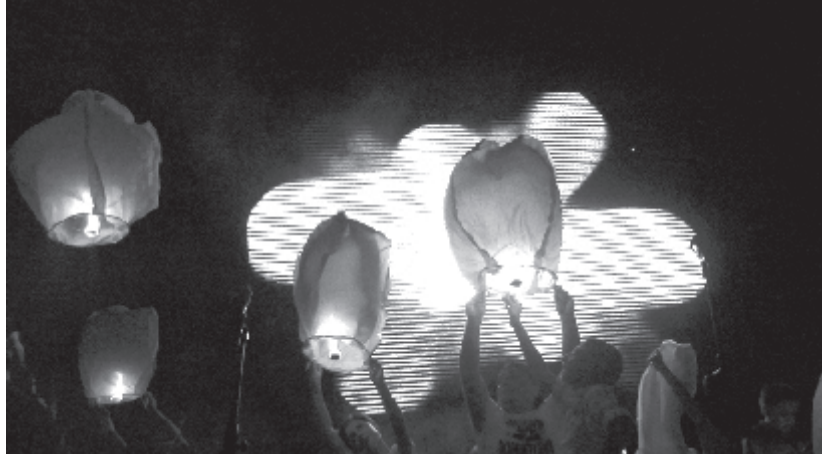
ფრანგის დაღმწავალი ოცნებების ასახვება

უფრო მასშტაბური აღნიშვნა სასწავლო წლის დაწყების, ქალაქის ცენტრში, მოძვლის პარკში ელოდათ მოსწავლეებს. ეს ადგილობრივი ხელისუფლების საჩუქარი იყო მათთვის სწავლის დაწყების წინ. იგი კულტურის სამსახურის ორგანიზებით გაიმართა. მონაწილეების უმრავლესობა სწორედ ისინი გახლდნენ, ვინც მერხებს უნდა მიუსხდნენ ცოდნის გასაღრმავებლად. პარკის წინ დამონტაჟებულ დიდ ეკრანთან მოწყობილ სცენაზე ელექტრონული მუსიკის და

სოლო შემსრულებლების მიერ გამართულ კონცერტს ბევრი მსმენელი ჰყავდა. საერთო მხიარულებაში აფრენილ ფრანგებს ახალგაზრდებმა ასახდენი ოცნებები და სანუკვერი სურვილები ზეცაში

ასასრულვლად გაატანეს. ელექტრონული მუსიკის რითმებს აყოლილი მოძრაობის ფონზე ცა ულამაზესმა ფეიერვერმა ათასფერად გაანათა. მეორე დღეს კი ეს მხიარულება სწავლის დაწყების მასშტაბურმა ზარმა დაასერიოზულა, სექტემბერმა რომ დარეკა. მოსწავლეები ცეკვა-სიმღერით გამოემშვიდობნენ უდარდელ ზაფხულს. ახალი სასწავლო წლის მასწავლებელი ზარი პირველკლასელებმა დარეკეს თითქმის ყველა საჯარო სკოლაში. ზარის წერიალს ყველა მოსწავლე ჭრიამულით შეჰყვება საკლასო ოთახებში, სადაც მერხებმა პირველივე გაკვეთილი ჩაიბარეს.

აღლის დაწყების მასშტაბურმა ზარმა დაასერიოზულა, სექტემბერმა რომ დარეკა. მოსწავლეები ცეკვა-სიმღერით გამოემშვიდობნენ უდარდელ ზაფხულს. ახალი სასწავლო წლის მასწავლებელი ზარი პირველკლასელებმა დარეკეს თითქმის ყველა საჯარო სკოლაში. ზარის წერიალს ყველა მოსწავლე ჭრიამულით შეჰყვება საკლასო ოთახებში, სადაც მერხებმა პირველივე გაკვეთილი ჩაიბარეს.

არი პირველკლასელებმა დარეკეს თითქმის ყველა საჯარო სკოლაში. ზარის წერიალს ყველა მოსწავლე ჭრიამულით შეჰყვება საკლასო ოთახებში, სადაც მერხებმა პირველივე გაკვეთილი ჩაიბარეს.

მწეხვარები თხმობით ცოდნის

ნათობა ნაცვლითობაში

უსასრულო სივრცეების დასაღამურად ემზადებიან პატარები, დღეს პირველი დღეა და დედის კალთას ჩაბლაუჭებიან იმ ციქვან თითებით, ხვალის საქართველოს ძლიერ მუმტად რომ უნდა შეკრან და “მტერს აგი თვალი დაუნისლონ.” ძალიან სჭირდება ტერიტორიები-ბიკარგულ მათ ქვეყანას სწავლით გაბრწყინებული ნიჭიერი მომავალი.

ის” ხელმძღვანელმა, ანა აზნიანიძემ იხარუნა. კონფერანსიები მეორემეტყველებელი ანა თვალადაე და საბა ჩაჩუა იყვნენ, რომლებიც ასევე მუსიკალური ნომრებით წარსდგნენ შეკრებილთა წინაშე. ამ სკოლის ბევრი მოსწავლე სხვადასხვა მუნიციპალურ ანსამბლში მღერის და ცეკვავს, ამდენად, სკოლას საუკეთესო რესურსი აქვს იმისათვის, ყოველი სასწავლო წლის დაწყება ლამაზი კონცერტით აღნიშნოს.

სამი მათგანი 100 პროცენტით დაფინანსებით პრესტიჟულ სასწავლებლებში მოხვდა, მუნიციპალიტეტს 100 პროცენტითი გრანტის სულ ხუთი მფლობელი ჰყავს. გისურვებთ მოსწავლეებს, არ დააგლოთ წარმატებების ტემპი!”

მოსწავლეებს ტრადიციულად მიესალმა სკოლის დირექტორი, ვენერა ივანიშვილი: “მოგესალმებით ჩვენი ძვირფასო მოსწავლეებო, პედაგოგებო, განსაკუთრებულად პირველკლასელებს მივსალმობ, რომელთათვისაც პირველი ზარი ახლა ირეკება, ძალიან წარმატებული იყო ჩვენი სკოლისათვის გასული წელი, 38 კურსდამთავრებულიდან 37 სტუდენტი გახდა, განსაკუთრებულად გვასახელა ყოფილმა მეორემეტყველელმა კლასმა,

წლევეანდელ სახეიმო ღონისძიებას შეუერთდნენ მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილე როსტომ თაყაი და გამგეობის ადმინისტრაციული სამსახურის უფროსი, ბეჟან გეგემიძე.

ური სამყაროს კარი იღება. გისურვებთ, აბჯრად აისხით ცოდნა და ასახელოთ თქვენი ქვეყანა”.

ის სასწავლო ნაწილის გამგე, მარინა ნადირაძეს გაესაუბრა: “გასულ წელს ჩვენს სკოლას სამი ასპროცენტითი გრანტის მფლობელი ჰყავდა, ორი სამოცდაათპროცენტითი გრანტის, რვა ორმოცდაათპროცენტითიანი, ჩვენი სკოლა განათლების და მეცნიერების სამინისტროს გადაწვეტილებით ჩაისვა პროექტში და მალე აქ სარემონტო სამუშაოები ჩატარდება”.

მესამე საჯარო სკოლაში ნახევარსაუკუნოვანი იუბილე გასულ წელს სახეიმოდ აღნიშნა. ეს დიდი ტრადიციებისა და ისტორიის მქონე სკოლაა. საყოველთაოდ აღიარებული მათემატიკოსი როინ ნადირაძე, რომელსაც ანდრია რაზმაძეობას უწინასწარმეტყველებდნენ, ამ სკოლაში აღიზარდა. გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, ტრადიციები გრძელდება. ინტელექტუალური ნაკადით თავს იწონებს სკოლა. გასული სასწავლო წლის მონაგარი მართლაც შთამბეჭდავია – მუნიციპალიტეტის მასშტაბით 5 ასპროცენტითი გრანტის მფლობელი გვაყვას, აქედან სამი მესამე სკოლის კურსდამთავრებულია. სკოლაში დამკვიდრებული ტრადიციად კონცერტიც, რომელიც სწავლის დაწყების დღეს იმართება.

ამჯერად ვაშლი...

საჯარო სკოლებში ვაშლის დარიგების ინიციატივამ ალაპარაკა ამ დღეებში საზოგადოება, მედია.

ინიციატივის ავტორად კი განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი, ბატონი ალექსანდრე ჯეჯელავა მოგვევლინა, ის ჯეჯელავა, ქართულ ხალხურ ზღაპართა გმირებზე შეტყევიტ რომ დაამახსოვრა თავი ახალგაზრდებს და არა მარტო მათ.

დღის მოზარდებზე, რა დაამავეს იმ სკოლებმა, სადაც 1000 ბავშვზე ნაკლები სწავლობს?! ნუთუ ის 24-50-160... ბავშვიანი სკოლები იმისთვის უნდა დაისაჯონ და ვერ მიიღონ ვაშლები, რომ კონტიინგენტი 1000-იანი არაა?

სკოლებში ვაშლის, გინდათ მსხლის, ატმის დარიგებაში ცუდი არაფერია, მაგრამ საინტერესოა, თუ ვაშლების დარიგება აუცილებელია და კეთილმოწყობულ გავლენას მოახდენს მოზარდებზე, რა დაამავეს იმ სკოლებმა, სადაც 1000 ბავშვზე ნაკლები სწავლობს?! ნუთუ ის 24-50-160... ბავშვიანი სკოლები იმისთვის უნდა დაისაჯონ და ვერ მიიღონ ვაშლები, რომ კონტიინგენტი 1000-იანი არაა?

არ დაფიქრდა სამინისტრო, რამდენი 1000 ბავშვიანი სკოლა გვაქვს ხალხისაგან დაცლილ დღევანდელ საქართველოში? ვთქვათ, გაისად ბოლოვის უხეი მოსავალი მივიღეთ, დაფარავთ ბოლოვს სკოლებში? ეს რაც შეეხება სკოლებში ვაშლის დარიგებას.

ეს დღეს გათენდა

განსაკუთრებული ხალხმრავლობა იყო 15 სექტემბერს ქალაქის ქუჩებში, სკოლისაგან იჩქაროდნენ ახალგაზრდები, პედაგოგები, მოსწავლეთა მშობლები.

შესაბამისი განწყობა იგრძნობოდა სახელოვანი ისტორიის მქონე IV საჯარო სკოლაშიც. “ანდეთ თქვენი შეილების განათლება პროფესიონალებს” – თვალსაჩინო ადგილზე დაუმარებიათ სკოლაში ეს სიტყვები, მართლაც მრავალი პროფესიონალი მოღვაწეობდა და მოღვაწეობს ამ სკოლაში. აქაურ მოსწავლეთა წარმატებებზე არაერთხელ დაწერილა დაცული კვლავც დაიწერება, ამჯერად კი “სამტრედიის მაცნესთან” სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი ირმა ზარნაძე დაწერილებით საუბრობს: გასული სასწავლო წელი, შეიძლება ითქვას, წარმატებულად დავასრულეთ, ბევრი ჩვენი კურსდამთავრებული სტუდენტი გახდა. გვეყვანან მონაწილე მოსწავლეები, რომლებმაც საკუთარი თავი, სკოლა, ოჯახები ბუკით სწავლითა და სხვადასხვა ღონისძიებებში აქტიური მონაწილეობით ასახელებს. განსაკუთრებით გამოვიყოფ მირზა შანიძეს, რომელიც მოვლენა ჩვენს სკოლაში, მუნიციპალიტეტში. – აღნიშნა ირმა ზარნაძემ. ამასობაში ზარი დაირეკა, ახალი სასწავლო წლის დაწყება მიულოცა დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელმა შეკრებილთა და წარმატებები უსურვა მათ.

ეპოქიანით დასვრილი ჰირველი ღლა

ნათია ნაცვლიძე

მუნიციპალიტეტის ბაგა-ბალებში აღმზრდელთა პროცესი განახლდა. აივსო შენობები ბავშვური ჟრიაშულითა და სიხალისით. თეთრი პერანგების სიქათქათო მოედო ქუჩებს, ეზოებს, ახლად შეღებულ საბავშვო ბაღის ოთახებს. ემოციური დღეა პედაგოგებისათვის, მშობლებისა და მათი აცრემლებული პატარებისათვის. მიუხარიათ ბავშვებს იქ სადაც დედობრივს მიახლოებულნი მზრუნველობა ხედებათ, იქ საიდანაც იწყებენ სამყაროს ვარდისფერად აღქმას...

რამდენიმე ბაგა-ბაღს ესტუმრნენ ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლები. შემოვიდა მეთხუთსეულობითი ბაგა-ბაღით დაიწყეს. პატარებს სააღმზრდელო წლის დაწყება მიულოცეს მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოვალეობის შემსრულებელმა, დავით ბახტაძემ, გამგებლის მოადგილე ლიზა კრავიშვილმა, განათლების, კულტურის მეგობარ დაცვის, სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახურის უფროსმა, ნატალია მანჯგალაძემ, სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანების დირექტორმა, გამგებლის წარმომადგენელმა ქალაქ სამტრედიამო თენგი ცაგურამ, ხათუნა გაგუამ და გაერთიანების მეთოდისტებმა.

დავით ბახტაძე: “შვირფასო პედაგოგებო, მშობლებო, სკოლამდელი დაწესებულებათა გაერთიანების წარმომადგენლებო, გილოცავთ დღევანდელ დღეს, ნაყოფიერ წელს გისურვებთ. პედაგოგებო, თქვენ ის ადამიანები ხართ, ვინც ამ პატარებს შთააგონებთ ყოველივე საუკეთესოს, აზიარებთ ყველა იმ კეთილ თუ

ისებას, რასაც უნდა ფლობდნენ ბავშვები. წარმატებებს გისურვებთ ყველას.”
ლიზა კრავიშვილი: “მოგესალმებით პატარებო, მშობლებო, მართლაც მნიშვნელოვანი დღეა, ესაა პირველი დაწესებულება, სადაც ცოდნას ეწაფებით. აქ ყალიბდებით ღირსეულ ქართველებად, ბედნიერ მომავალს, უღვევ წარმატებას გისურვებთ.

ნატალია მანჯგალაძე: “გილოცავთ დღევანდელ დღეს, განსაკუთრებულად იმთა უკლოცავ, ვინც პირველად შემოადო დღეს ამ დაწესებულების კარი, გისურვებთ, ნაყოფიერი და ლამაზი წლები გაატაროთ აქ, მაღალ დონეზე მომზადებულნი წახვიდეთ სკოლებში”.

“ხათუნა გაგუა: მოგესალმებით პატარებო, ახალ სააღმზრდელო წელს გილოცავთ, მჯერა, ამ კედლებში გატარებული წლები ტკბილი ზღაპრით მოგაგონდებთ, ვპირდებით, თქვენი მხარდამჭერები ვიქნებით”.

“წლევანდელ წელს სახლებით ვეგებებით, ღანიანის საბავშვო ბაღი აბსოლუტურად შეიცვალა, მას აქვს ახალი შენობა, შევიტანეთ ახალი ინვენტარი, იგი საჩვენებელი ბაღი იქნება მთელს მუნიციპალიტეტში, ამისთანავე, რემონტდება პირველი ბაგა-ბაღი, მუნიციპალიტეტის გადაწყვეტილებით ის შესაბამ-

ის პროექტში ჩაისვა, მალე დაიწყება რემონტი ნაბაგეის ბაღში. დღეს ვიმყოფებით მუნიციპალიტეტის ყველაზე დიდ ბაღში, უკლოცავ ყველა პატარას, ყველა პედაგოგს და მშობელს სააღმზრდელო წლის დაწყებას”. – განუცხადა “სამტრედიის მაცნეს” ხათუნა გაგუამ.

სკოლამდელ დაწესებულებათა გაერთიანების დირექტორის მოადგილე, მარინა შენგელია: “მეთხუთსეულობით დღევანდელ ბაგა-ბაღში დედამისი, ლამარა შენგელია 25 წელი მუშაობდა, მეც ამ ბაღის აღსაზრდელი გახლავართ, ჩემი ვაჟიც აქ გაიზარდა, ამ ბაღში აღმზრდელად 3 წელი ვიმუშავე, ამ შენობაში ყოველი ნაბიჯის შემოდგმისას განსაკუთრებული ემოცია მეძალეება, აქაურობა მართლაც ამაღლებულია ჩემთვის, წარმატებებს ვუსურვებ ბავშვებს, აღმზრდელებსა და პედაგოგებს”.

“არ დავიღლებით, რადგან გექვია მასწავლებლები” – ტრადიციულად ომბსიანად და ენერგიულად, ლექსით შეეგება პატარებს მეთხუთსეულობის მმართველი, ნანა ღუნდუა და შენობაში შეუძღვა. ამ დაწესებულებაში დღესდღეობით 500 პატარაა. როგორც ქალბატონმა ნანამ გვითხრა, სულ 15 ჯგუფია, აქედან – 5 სასკოლო მზაობის ჯგუფი. მეთხუთსეულობიდან სტუმრებმა მეთხუთსეულობაში გადინაცვლეს.

მარად ჩვენი თანამედროვე

ლევან ბაგაძე

“მე დაგბადებულეარ 14 ეკენისთვეს (სექტემბერს) 1843 წელს.

ჩემზე უწინ ჩემს მშობლებს ქალიშვილი ნატალია ჰყოლიათ.

ჩემი თავი მასხოვს ოთხი წლიდან, როცა ბებია – ჩემი ტასო ჩემმა წაქცევამ და ტახტის ყურეზე წარბის ვაჩხვამ გაამწარა” – წერს ერთგან დიდი ერისკაცი ნიკო ნიკოლაძე.

სრულიად სამართლიანად დაიმკვიდრა ადგილი ნიკო ნიკოლაძემ მსოფლიო დონის მოღვაწეთა შორის, დიანს, მისი დაუცხრომელი საქმიანობით იგი ბევრად აღემატება ერთ რეგიონში, მხარეში, ქვეყანაში მოღვაწე ადამიანს. ტყუილად როდი უწოდეს, უღმობელი საქმის კაცი, კაცი სახელმწიფო, დროს გასწრებული მოაზროვნე. პუბლიცისტი და კრიტიკოსი, მწერალი, მოაზროვნე, თეორეტიკოსი და პრაქტიკოსი, ნოვატორი, არაერთი კეთილი საქმის ავტორი და შემოქმედი ექვსი ათეული წლის მანძილზე ტრიალებდა ცხოვრების შუაგულში და ერთი ფიქრის, ოცნების გარდა არაფერი უტრიალებდა ელვარე გონებაში, ეს

ფიქრი გახლდათ ღვაწლი და გარჯა ერისა და ქვეყნისათვის.

გამოსდიოდა კიდევ, თანაც ჩინებულად.

შეუძლებელია, ერთ წერილში ოდნავადაც წარმოჩნდეს ღვაწლი დამამშვრალი ერისკაცისა.

გარჯა და შრომა რეინიგზის ქსელის განვითარებისათვის, სარწყავი არხების გაყვანისთვის, კულტურულ-საგანმანათლებლო ობიექტების, ფოსტატელეგრაფის, სამკურნალო დაწესებულებების... დაარსებისათვის.

როგორც ცნობილია, ნიკოლაძეების ოჯახი სოფელ დიდ ჯიხაშიში ლორთქიფანიძეების მამულში დასახლდა. ამის შემდეგ გადაიქცა სწორედ დიდი ჯიხაშიში, ნიკოს მამული უდიდეს კულტურულ ცენტრად არა მარტო სამტრედიასა და რეგიონში, არამედ მთელ საქართველოში.

სწორედ აქ, დიდ ჯიხაშიში ნიკოს სახლის აივანზე მამულზე ფიქრში, ქვეყნისთვის საჭირობოროტო საკითხებზე მსჯელობისას ხშირად დასთენებიათ ჩვენი ერის სასიქადელო შვილებს, ერისკაცებს, ყოველივე კი თავისებურ ელფერს სძენს აქაურობას.

ცალკე თემაა ნიკოს ოჯახის თითოეული წევრის ღვაწლი და ამაგი ქვეყნის წინაშე.

ქართველი ქალის, დედის საუკეთესო თვისებებით იყო შემკული ნიკოს მეუღლე.

ფასდაუდებელია წვლილი, ნიკოს

ვაჟიშვილმა გიორგი ნიკოლაძემ რომ შეიტანა მეცნიერების ცალკეული დარგების განვითარების საქმეში. სპორტსმენი, მეტალურგი, მათემატიკოსი, ერთი სიტყვით, მრავალმხრივი ნიჭით გახლდათ მირონცხებელი.

დიდა ქალბატონ რუსუდან ნიკოლაძის, დიდი ნიკოს ქალიშვილის წვლილი ახალგაზრდა კვალიფიციური კადრების აღზრდის საქმეში.

წლების მანძილზე გახლდათ დიდი ნიკო ფოთის ქალაქის თავი და ფასდაუდებელი წვლილი შეიტანა მან ფოთის პორტისა და საერთოდ, ამ უძველესი ქალაქის მშენებლობის საქმეში.

არ ივიწყებენ ფაზისელები ერისკაცის ამავს.

ოდენ თვალისა და გულის გასახარად როდი მოგზაურობდა ნიკოლაძე საზღვარგარეთ, იგი ეცნობოდა მამინდელი მოწინავე ქვეყნების ტექნოლოგიურ მიღწევებს, მოწინავე გამოცდილებებს, სოფლის მეურნეობაში, მრეწველობაში და საქართველოში ჩამოჰქონდა, ამკვიდრებდა ყოველივეს.

უახლოესი საქმიანი კონტაქტები აკავშირებდა მას მსოფლიოში აღიარებულ მეცნიერებთან, ლიტერატურისა და ხელოვნების წარმომადგენლებთან, სახელმწიფო მოღვაწეებთან, უბრალო ადამიანებთან, ახალგაზრდებთან.

...
1928 წელს გარდაიცვალა დიდი ერისკაცი, პატივით მიაბარა მაღლიფ-

რმა ქართველობამ იგი მშობლიურ ქართულ მიწას, მისი სახელი კი სამარადქმოდ ჩაისწერა ჩვენი ქვეყნის ისტორიაში.

174 წელი სრულდება 27 სექტემბერს ნიკო ნიკოლაძის დაბადებიდან. სამწუხაროა, რომ ამ დამამშვრალი და მრავალმხრივი მოღვაწის შესახებ არაფერია ნათქვამი ქართულ სასწავლო-სახელმძღვანელოებში, ეს მაშინ, როცა ისინი უხვადაა გაჯერებული არაქართველი მოღვაწეების ბიოგრაფიებით!

მამას ივიწყებენ და მამინაცვალს იფიცებენო, ნათქვამია, მსგავს მოვლენასთან გვაქვს საქმე ამ შემთხვევაში.

არაა სადავო, ნიკოლაძე მეტ დამფასებასა და აღიარებას რომ იმსახურ-

ებს, ამდენად, ჩანასახშივე უნათო, მეგდრადმობილი ინიციატივების ნაცვლად განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო ამ საკითხით თუ დაინტერესდება, მისასაღმებელი და აუცილებელი იქნება. აუცილებელია ისიც, რომ რაიონის საჯარო სკოლების ხელმძღვანელობამ გაითავისოს ნიკოლაძის ფასდაუდებელი ამაგი ქვეყნის წინაშე და სასწავლო ექსკურსიებით ხშირად აწვიონ ნიკო ნიკოლაძის სახელმწიფოს ახალგაზრდები სოფელ დიდ ჯიხაშიში. დიდი ერისკაცის მუზეუმში კი, სულ ახლახან დასრულდა სარეაბილიტაციო სამუშაოები.

ასე რომ, უფრო მეტი უნდა ვიცოდეთ ამ მართლაცდა ღმერთკაცის შესახებ.

ჩვენი უნდა შევიყვანოთ ბავშვი საბავშვო ბაღში?

სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებები ცვლილებების მოლოდინში

ქეთევან ჭაჭავაძე

ბავშვებს ლექსი თქვას და კარგად იგუებოს, სპეციალისტების განმარტებით, მარტო ეს არ არის საბავშვო ბაღის ფუნქცია. პრიორიტეტია, მისცეს განათლება, განავითაროს მისი უნარები და სოციალიზაცია მოახდინოს იმ პატარების, დამოუკიდებლობისაკენ პირველი ნაბიჯებს ამ სააღმშრდელო დაწესებულებებში რომ დგამენ. ზოგიერთი მათგანი ადვილად ახდენს უცხო გარემოსთან ადაპტაციას, ზოგიც ძნელად, ან საერთოდ უარს ამბობს საბავშვო ბაღზე.

და მაინც, რატომ უნდა წავიყვანოთ საბავშვო ბაღში ბავშვი? ეს კითხვა ჩვეულებრივ დაისმის და პასუხიც იდენტურია, ისწავლოს თანატოლებთან ურთიერთობა, მეგობრობა, სიყვარული, გამოავლინოს თავისი უნარები, განავითაროს გონებრივი შესაძლებლობები, მოახდინოს სასკოლო მზადობა და სხვა.

არაფინ კამათობს, რომ ჯანსაღი თაობის აღზრდაში საბავშვო ბაღის როლი მნიშვნელოვანია. უსაფრთხო გარემოსთან ერთად აქ პატარების სააღმშრდელო პროცესზე კვალიფიციურმა პედაგოგებმა უნდა იზრუნონ.

2017 წელს “ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების შესახებ” კანონში ცვლილებები შევიდა. იგი მიმდინარე წლის 1-ლი ოქტომბრიდან ამოქმედდება. კანონით გათვალისწინებული სტანდარტების დაცვისთვის ადგილობრივ თვითმმართველობებს გარკვეული ვალდებულებები ეკისრებათ.

სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებებში, კანონის თან-

ახმად, გათვალისწინებულია განათლების, კვების, სანიტარია-ჰიგიენის და ინფრასტრუქტურის ხარისხთან დაკავშირებით სახელმწიფო სტანდარტების დამტკიცება. ყველა ბავშვს უნდა მიეცეს ხარისხიანი სკოლამდელი განათლების მიღების შესაძლებლობა, რადგან “სკოლამდელი განათლებაში ინვესტირება არა მარტო ბავშვის განვითარებისთვის გასული ხარჯია, არამედ საზოგადოების განვითარებისათვის გაჯერებული ხარჯი”.

სამტკიცების მუნიციპალიტეტში შექმნილი კომისია, რომელსაც გაბეგბლის პირველი მთადილე დაფით ბახტაძე ხელმძღვანელობს, უკვე რამდენიმე თვეა, კანონში შეტანილ ცვლილებებს განიხილავს და იმ საჭიროებებს შეისწავლის, რომლის განხორციელებაც თვითმმართველობამ უნდა იზრუნოს.

მ სკეტემბერს საბავშვო ბაღები აახშიანეს პატარებმა, ახალი სააღმშრდელო წელი დაიწყო. მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის გაერთიანების ხელმძღვანელი ხათუნა გაგუა საბავშვო ბაღებში არსებულ მდგომარეობასა და მომავლის გეგმებზე გვესაუბრება.

– პირველ რიგში, გილოცავთ ახალ სააღმშრდელო წელს და წარმატებებს გისურვებთ! მოდით, შევხვედეთ კონკრეტული სურათი შევუქმნათ, თუ რამდენი საბავშვო ბაღია მუნიციპალიტეტში და როგორია ბავშვთა რაოდენობა.

– მალეა. მუნიციპალიტეტში 23 საბავშვო ბაღია. აქედან 10 ქალაქის ტერიტორიაზე მდებარეობს, დანარჩენი სოფლებს ეკუთვნის. შარშან ბაღებში სიით 1930 ბავშვი ირიცხებოდა, წელს მატებაა და ახალი ჯგუფების გახსნაზეც არის საუბარი, მაგრამ საბიუჯეტო თანხების სიმწირის გამო, ვერ ვეროებით, ეს ვერ ხერხდება.

– ბაღების ხელმისაწვდომობის პრ-

ინციპიდან გამოდინარე, თუ არ ვცდები, ბავშვების დარეგისტრირებაზე კანონი უარს არ ითვალისწინებს.

– ცხადია, ამიტომაც არის ჯგუფები გადასვლილი, ზოგან 35, 40 ბავშვიც გვყავს, ახალი სტანდარტების თანახმად ახალი ჯგუფები მალე გაიხსნება. თითოეულ ბავშვს უნდა 25 ბავშვს არ უნდა აღემატებოდეს. სახელმწიფოს და ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტი საბავშვო ბაღებია. მომავალი წლის ბიუჯეტში დიდი თანხა ჩაიდება მათი რეაბილიტაციისათვის, რათა აუტორიზაცია გაიარონ. დღეის მდგომარეობით ვერც ერთი მათგანი შეძლებს ამის მოხერხებას. ეს პრობლემა მარტო ჩვენს მუნიციპალიტეტში არ არის, ასეა მთელ საქართველოში, ყველგან ერთნაირი სიტუაციაა. არ ვართ განებებულნი, რომ ყოველ ახალ სასწავლო წელს გარემონტებული შენობა-ნაგებობებითა და ახალი ინვენტარით შევვსოთ, მაგრამ გვაქვს სასიხარულო ფაქტი, რომ დანართი საბავშვო ბაღი, რომელიც წლების განმავლობაში ამორტიზებულ შენობაში არსებობდა, მალე ფუნქციონირებას ახლად გარემონტებულ, თანამედროვე სტანდარტებით უზრუნველყოფილ შენობაში გაგარდელს მუშაობას.

– აქ ყველაფერი ახალია: აუჯვაც, ტურქული, სათამაშოებიც. ბაღი ორ ჯგუფზე, 50 ბავშვზეა გათვლილი. აქვე ვიტყვი, რომ უახლესი პერიოდისთვის გათვალისწინებულია ნაბავშვის საბავშვო ბაღისთვის ახალი შენობის აგება. არის კიდევ ერთი საბავშვო – რეინიგზის №75 საბავშვო ბაღი, რომელიც ლამაზ თევზადის ქუჩაზე მდებარეობს, ჩვენ გადმოვკვივებ.

– როდის დაიწყება ავტორიზაცია? – უკვე დაიწყო მზადება. როგორც აღვნიშნე, მოწესრიგდა დანართის საბავშვო ბაღი, სადაც სააღმშრდელო პროცესი 10 დღეში განახლდება. მიმდინარეობს №1 საბავშვო ბავშვთა ბაღში სარემონტო სამუშაოები, რის გამოც იგი ერთი თვით

გვიან დაიწყებს ფუნქციონირებას. ასე თანდათანობით მოხდება შენობა-ნაგებობების მოწესრიგება, ახალი ტექნოლოგიებით აღჭურვა. ტენდერებზე ვართ დამოკიდებული და ღრობი იწველება.

– სკოლამდელი განათლების პოლიტიკის მოდელი, ჯგუფებში მცირე რაოდენობის აღსაზრდელების გარდა, განათლებული, კვალიფიციური პედაგოგების ჩართულობისათვის ითვალისწინება...

– დიას. ავტორიზაციის პარალელურად, კანონში ცვლილებების თანახმად, გადამზადებას გაივლის პერსონალი, რომელთაც ბავშვებთან უშუალო ურთიერთობა აქვთ. დღეს თუ საბავშვო ბაღებში არიან აღმზრდელები, თანამშრომლები და ძიმა-სანიტრები, კვალიფიციური გავლის შემდეგ მათ აღმზრდელ-პედაგოგის და აღმზრდელის სტატუსი მიენიჭებათ. ეს, რა თქმა უნდა, ხელფასის მატებასაც გამოიწვევს. უკვე აუცილებელი ხდება, აღმზრდელ პედაგოგს და აღმზრდელს დაწვრილებით ან სკოლამდელი აღზრდის უმაღლესი განათლება ჰქონდეთ მიღებული. ისინი ერთნაირ სტატუსს აკეთებენ, მთელი დღე დატვირთვით მუშაობენ ბავშვებთან.

ჩვენთან, როგორც წესი, თუ 6 წელი არ შეუსრულდა, ბავშვს სკოლაში არ დაუბულობენ. მათ სასკოლო მზადობის პროგრამაში ვერთაობ. ასეთი ჯგუფი გვექონდა მე-4 საბავშვო ბაღში, რომელსაც ქალბატონი მარინა კაკაბაძე ხელმძღვანელობდა. საუკეთესო შედეგები აჩვენეს პატარებმა. სხვათა შორის, 1-დან 2 წლამდე ბავშვების მიღებაც შეგვიძლია და მხოლოდ ერთ საბავშვო №10 ბავშვთა ბაღში. ზოგადად, 2-დან 3 წლამდე ბავშვის ასაკის ბავშვებისთვის ყველა საბავშვო ბაღში არსებობს ჯგუფები.

– დღეს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე მოზარდების საზოგადოებასთან ინტეგრირების საკითხი, როგორც არასდროს, ისე დგას. ალბათ, ინკლუზიური ბავშვები თქვენს დაწესებულებებშიც არიან. რას გვთავაზობთ ამათ დასაქვებისა და განვითარებისათვის? – არ არსებობს ბაღი, ასეთი ბავშვი რომ არ გვყავდეს. არის ჯგუფები, სადაც რამდენიმე ასეთი მოზარდია. ამჯერად მათთვის არანაირი პირობა არ არსებობს. პროექტით გათვალისწინებულია, რომ სპეციალურად დაწესებულებები იმუშავენ მათთან. ქუ-

ლისი გვაკლავს. ეს ყველაფერი გვაქვს, ეს მდიდარი პატარალებით მორთული ქვეყანა, ეს ჯანაზი მკლავდღიერი ხალხი, გამრჯელი და ოფლის მღვრელი, – მამ რაღად ვართ დარბინი? მითხვით თქვენ.

იმითომ, რომ არ ვიცით, სად რა სიმდიდრე ძევს, სად რა განძია, არ ვიცით, საიდან რა ამოვიდეთ, რა ხერხითა და ოსტატობით ამოვიდეთ, რომ ჯაფად ადვილი იყოს და ნაჯაფიც ბლომად. აუი ვამბობ, ყველაფერი გვაქვს, მარტო ერთი გვაკლავს, სახელდობისა, რაც თვითონ ღონესაც სჯობია, რაც ძლიერ მკლავს ხერხიანად ამოქმედებს, რაც კაცის თვალს დღამიწის გულში ჩახედავს რაც კაცს წინ მიუძღვება ხოლმე და უტყუარად ეუბნება: აი, ეს სიმდიდრეა, ამას ამ ხერხით, ამ ოსტატობით უფრო ადვილად, უფრო ბლომად ამოვიდეთ. მაგისთანა

თაისიდან ან თბილისიდან მოდიან ბავშვები ფსიქოლოგების დასკვნით, რომ მათი ინტეგრაცია აუცილებელია სხვა ბავშვებთან. ეს სირთულეს წარმოადგენს. ჯგუფში სამი პირია – აღმზრდელი, თანამშრომელი და ძიმა, 40 ბავშვიდან 5 რომ იხელუწიონ, რთულია, თავის გართმევა. ზოგიერთი ისეთია, სულ ხელში უნდა ყოფნა და ძირს არ ჩამოვდეს. ჩვენ მაინც არ გვაქვს უფლება უარი ვუთხრათ მათ მიღებაზე. ყველა, ვინც ჩვენთან წავიდა, კმაყოფილებით არიან, შედეგაც აქვთ.

შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვებისთვის აუცილებელია, შენობას პანდუსი ჰქონდეს, საპირფარეოებიც სხეანაირი სჭირდებათ, მაგრამ არ გვაქვს. იმდენად უნდათ შობილებს, მათმა შეილება ჯანმრთელ ბავშვებთან ორთიერთონ, უარს ვერ ვუბნებით. ღრობა განმავლობაში ასეთ პატარებს ისე იღებენ მათი თანატოლები, რომ სხეებისგან არ ასხეავენ. მეტიც, ზრუნავენ კიდევ მათზე.

როცა სპეციალურად დაწესებულებები გვეყოლება, ინფრასტრუქტურაც მოწესრიგებული გვექნება. ცალკე ოთახსაც გამოვყოფთ, სადაც გარკვეულ პერიოდში სპეციალურად დაწესებული ინტელექტუალური ბავშვებთან იმუშავენ.

– საბავშვო ბაღებში ფსიქოლოგების, ლოგოპედების მოთხოვნაც არსებობს.

– კანონი ამასაც ითვალისწინებს. აუცილებელია, ისინი ჩართული იყვნენ ბავშვების აღზრდა-განვითარებაში. დღეს ჩვენ ფსიქოლოგი არ გვაქვს. გვაქვს ერთი დამოუკიდებელი ლოგოპედი თამარ ძნელაძე. ალბათ, ქუთაისის შემდეგ დასავლეთში ჩვენ ერთადერთი ვართ, სადაც უმაღლესი განათლების მქონე სპეციალისტი გვაქვს.

ყველა საბავშვო ბაღს ექთანი ემსახურება. კანონი ექიმის შტატის დამატებასაც ითვალისწინებს.

– დღეს მწვავედ დგას საკითხი არა მარტო ეკოლოგიურად ჯანსაღ საკვებზე, სათამაშოებზეც კი. თქვენ როგორ ახდენთ ამის რეგულირებას?

– ეკოლოგიურად სუფთა სათამაშო არის მხოლოდ ხის სათამაშო. ვერ დავიტრიალებ, რომ ეკოლოგიურად სუფთა სათამაშოები გვაქვს, მაგრამ ვცდილობთ, ძვირი გადავიხადოთ. ამ შემთხვევაში უფრო დაცული ვიქნებით.

ჩვენ სურსათის უვნებლობის სამსახური გვამოწმებს, თუ რა მდგომარეობაა სისუფთავის, პიგიენის თვალსაზრისით. სურსათსაც სატენდერო პირობების გათვალისწინებით ვიბარებთ. ყველანაირად ვცდილობთ, კარგად ვიმუშაოთ. ჩვენს სისტემაში 355 თანამშრომელია დასაქმებული. ჩვენი მეთოდისტები ყოველდღე ამოწმებენ საბავშვო ბაღებში არსებულ სიტუაციას. 23 საბავშვო ბაღს 7 მეთოდისტი ემსახურება. ახალი მოთხოვნის საფუძველზე ყველა ბაღში ადგილზე ერთი მეთოდისტი უნდა მუშაობდეს.

მინდა ვთხროთ, რომ ვამაყობ ჩვენთან დასაქმებულ ადამიანებით, მათი პროფესიონალიზმით. ვერც ერთს გამოვარჩევ, ვერ ვიქნები მიყვარებული, ყველანი საუკეთესოები არიან.

ნიკო ნიკოლაძის საიუზილო

აპონარიდი ბ. თათარაშვილის ნარკვევიდან

... დაბრუნდნენ... გამოიარეს სოფლის ცენტრი... ძველი ლუქნები ორსართულიანი ქვიტიერის სახლები. ახლად გახსნილი სოფლის კოოპერატივი. ფოსტა-ტელეგრაფის კანტორა. თემის საბჭოს შენობა...

ფართო გზის ორივე მხარეზე დრმა თხრილებში მღვრე წყალი მოედინებოდა. სოფლის მკვიდრმა გლეხებმა ნოიერი ადგილ-მამულის სარწყავად გამოიყვანეს იგი. მგზავრი თვალს არ ამორებდა დედას და აგონდებოდა თავისი ახალგაზრდობის წლები. უცებ მისი ყურადღება გზის მარჯვნივ ახლად დაწყებულმა მშენებლობამ მიიპყრო.

– დავით, მითხარი გეთაყვა, ამ

მშენიერ ენოში ვის გადაუწყვეტია დასახლება?

მეეტლეს ეუცხოვა მოულოდნელი შეკითხვა, მაგრამ გაახსენდა, რომ მგზავრი დიდი ხანია საქართველოში არ ყოფილა და მშვიდად მიუგო:

– სოლა უნდა ააშენონ, ბატონო ნიკო, სოლა!

– სოლა? ძალიან კარგი! გეთაყვა, გთხოვთ, ეტლი შეაჩეროთ, სულ ორი წუთით შეაჩეროთ.

მგზავრმა კარგად დაათვალიერა მშენებლობის ადგილი, ახლად ამოყვანილი საძირკველი. მეურმეებს, რომლებსაც აგური და კირი მოეტანათ და ხის ჩრდილებში ისვენებდნენ – გაესაუბრა...

– დიას, დიას, დიდებული რამ არის, დიდებული!

ილიამ ვერ შესძლო... მეც ვერ შევძელი... მხარდაჭერა ვერ ვპოვეთ, მხარდაჭერა! ვის რათ უნდა სასოფლო-სამეურნეო სოლა – გვიპასუხეს, ხმა არ ამოგვადებინეს...

შეკვირებდა ახალ მშენებლობას ნიკო ნიკოლაძე ჩაფიქრებული. ვინ იცის, რა არ აგონდებოდა სამშობლოს მოჭირნახულეს. იქნებ იგონებდა დიდი მოაზროვნის ილია ჭავჭავაძის სიტყვებს, წინამძღვრიათკარის სასოფლო-სამეურნეო სოლის სახეიმი გახსნაზე, 1883 წელს.

“მკლავ-მარღვით კარგები ვართ, ჯანი და ღონე მოგვდევს. არც ხა-

ლთისი გვაკლავს. ეს ყველაფერი გვაქვს, ეს მდიდარი პატარალებით მორთული ქვეყანა, ეს ჯანაზი მკლავდღიერი ხალხი, გამრჯელი და ოფლის მღვრელი, – მამ რაღად ვართ დარბინი? მითხვით თქვენ.

იმითომ, რომ არ ვიცით, სად რა სიმდიდრე ძევს, სად რა განძია, არ ვიცით, საიდან რა ამოვიდეთ, რა ხერხითა და ოსტატობით ამოვიდეთ, რომ ჯაფად ადვილი იყოს და ნაჯაფიც ბლომად. აუი ვამბობ, ყველაფერი გვაქვს, მარტო ერთი გვაკლავს, სახელდობისა, რაც თვითონ ღონესაც სჯობია, რაც ძლიერ მკლავს ხერხიანად ამოქმედებს, რაც კაცის თვალს დღამიწის გულში ჩახედავს რაც კაცს წინ მიუძღვება ხოლმე და უტყუარად ეუბნება: აი, ეს სიმდიდრეა, ამას ამ ხერხით, ამ ოსტატობით უფრო ადვილად, უფრო ბლომად ამოვიდეთ. მაგისთანა

ლთისი გვაკლავს. ეს ყველაფერი გვაქვს, ეს მდიდარი პატარალებით მორთული ქვეყანა, ეს ჯანაზი მკლავდღიერი ხალხი, გამრჯელი და ოფლის მღვრელი, – მამ რაღად ვართ დარბინი? მითხვით თქვენ.

იმითომ, რომ არ ვიცით, სად რა სიმდიდრე ძევს, სად რა განძია, არ ვიცით, საიდან რა ამოვიდეთ, რა ხერხითა და ოსტატობით ამოვიდეთ, რომ ჯაფად ადვილი იყოს და ნაჯაფიც ბლომად. აუი ვამბობ, ყველაფერი გვაქვს, მარტო ერთი გვაკლავს, სახელდობისა, რაც თვითონ ღონესაც სჯობია, რაც ძლიერ მკლავს ხერხიანად ამოქმედებს, რაც კაცის თვალს დღამიწის გულში ჩახედავს რაც კაცს წინ მიუძღვება ხოლმე და უტყუარად ეუბნება: აი, ეს სიმდიდრეა, ამას ამ ხერხით, ამ ოსტატობით უფრო ადვილად, უფრო ბლომად ამოვიდეთ. მაგისთანა

ლთისი გვაკლავს. ეს ყველაფერი გვაქვს, ეს მდიდარი პატარალებით მორთული ქვეყანა, ეს ჯანაზი მკლავდღიერი ხალხი, გამრჯელი და ოფლის მღვრელი, – მამ რაღად ვართ დარბინი? მითხვით თქვენ.

ლთისი გვაკლავს. ეს ყველაფერი გვაქვს, ეს მდიდარი პატარალებით მორთული ქვეყანა, ეს ჯანაზი მკლავდღიერი ხალხი, გამრჯელი და ოფლის მღვრელი, – მამ რაღად ვართ დარბინი? მითხვით თქვენ.

ეროვნული მოძრაობის ისტორია სამტრედიოში

“სამოქალაქო ომი სამტრედიოში”...

ნათია ნაცვლიძე

კობა ბიბილაძის პატრიოტული ეპოპეა სტუდენტობის წლებიდან იწყება. ერთ-ერთი მოძრაობის ერთ-ერთი ლიდერი სამტრედიოში, ზვიად ძიძიგური მისი თანაკლასელია. რეინციხულითა კლაქში, როგორც ერთ-ერთი მოძრაობის ერთ-ერთი ეპიცენტრში, ერთ-ერთი ცენტრალიზირებული და ავტონომიური, ისინი უფრო დაახლოვდნენ. ჩვენი რესპონდენტი ერთ-ერთი გეგარდიის 24-ე ბატალიონის უფროსის მოადგილე იყო. ერთი აგური მანაც დადიო ერთ-ერთი მოძრაობის დიდი ციხისმფლობელი მშენებლობაში. სამტრედიის მუნიციპალიტეტის კომუნალური გაერთიანების დირექტორი “სამტრედიის მაცნესთან” ერთ-ერთი მოძრაობის განვლილ წლებს იხსენებს.

– როგორც ჩვენთვის ცნობილია, ეროვნული მოძრაობაში ადრეული ასაკიდან ჩაერთეთ...

– 1988 წელს, სტუდენტობისას ჩვენი ქუთაისის პოლიტექნიკურ უნივერსიტეტში ვსწავლობდით, ეროვნული მოძრაობის ლიდერი, მერაბ კოსტავა იმხანად ქუთაისში ჩამოდიოდა და მასთან შეხვედრები საცხოვრებელ ბინებში საიდუმლოდ ტარდებოდა, კომუნისტური რეჟიმი იყო და ღია ცის ქვეშ ხალხთან შეხვედრას ვერ ვახერხებდით. იქ ზვიად გამსახურდიაც ყოფილა არაერთხელ, მაგრამ იქ არ შეხვედრდით. გრანდიოზული სტუდენტური საპროტესტო აქცია მოჰყვა მისი ქუთაისში 1989 წლის 9 აპრილის ტარდებოდა. ამ მისწრაფების აქცია ამ ქალაქში არ მახსოვს. სტუდენტობის 98 პროცენტი გამოსული იყო, მეც ვმონაწილეობდი პედაგოგიური ინსტიტუტის წინ გამართულ ამ ერთგვიან შიმშილობის აქციაში. ცალკე ინსტიტუტიდან, კათედრის გამგეების მხრიდან იყო შექარები, ოჯახებზე, მშობლებზე

ზეწოლას ახდენდა უშიშროება...

– რას ითხოვდით? – მშვიდობიანი დემონსტრაციის დაბრუნებას ვაპროტესტებდით და პარალელურად, დამოუკიდებლობას ვითხოვდით. შემდეგ სამტრედიოშიც მოძრაობდა ეროვნული დამოუკიდებლობის ტალღა, 1990 წელს დაკავშირებული ინსტიტუტი, ჩამოვედი ჩემს ქალაქში და ბაშის სართავ ფაბრიკაში ცვლის უფროსად დავიწყე მუშაობა. ჩავედი ილია მართლის საზოგადოებაში, მე და ზვიად ძიძიგური თანაკლასელები ვართ, მე და კობა კი საბჭოთა ჯარში ერთად ვიმსახურეთ.

– როგორ დაახასიათებთ თანაკლასელ ზვიად ძიძიგურს?

– ის ყველაზე წარმატებული, ფრიალოვანი მოსწავლე იყო. სკოლა 1981 წელს დაკავშირდა, ამ საზოგადოებაში გაეცანი სხვა ბიჭები, გამსახურდიას მთავრობა რომ მოვიდა სათავეში, მერე ეროვნულ მოძრაობაში აქტიურად ჩავერიე, მაშინ გაეკატორე, როცა კანონიერი ხელისუფლება ძალადობრივად გზით დაიშალა. სამტრედიოში სამოქალაქო ომი. ომი რომ დაიწყო, მეც იარაღს მოვიკიდე ხელი და შევეურთდი 1991 წელს. ეროვნული მოძრაობის 24-ე ბატალიონის წევრი ვიყავი, იმხანად რამდენიმე ბატალიონმა განაცხადა კანონიერი ხელისუფლების მხარდაჭერა გამოაცხადა. პრეზიდენტს და კანონიერ ხელისუფლებას, რომლებმაც უნებანეს საბჭოს შენობა დატოვეს, სამტრედიოში მრავლად ახლდნენ. ბევრი ავტობუსებში ჩაცხრილეს, ვინც ცოცხალი გადარჩა, იმათ შორის, ვინც დამხობილ პრეზიდენტს გამოყენებ, ზაზა კაკაბიძე და კობა ძიძიგურიც იყვნენ, მათ აქ სამტრედიოში შევეურთდით. აქ ჩვენი ხელისუფლება იყო ჯერ კიდევ.

– კანონიერი ხელისუფლების მომხრის ტვირთი ადვილი სატარებელი არ იყო, თქვენს თავზე გამოცადეთ ტვირთი, დევნა?

– იმდენად არ მდევნიდნენ იმიტომ, რომ ბატალიონს შედარებით გვიან შევეურთდით, მახსოვს, სამწუხარო ფაქტი მოხდა – მაშინვე სცემეს ჩემს სახლში შემოკვენილმა მხედრობელებმა. მექმბდნენ მე, მაგრამ იმ მომენტში შინ არ დავუხვდი, რადგანაც ვიმყოფებოდი ზვიად ძიძიგურის ოჯახში, მათი დედა, ქალბატონი ნანი ზნაივა შინ მართო იყო.

ამის გამო გადავრჩი, თორემ იმ ნიღბიანებს იქნებ ვერც გადავრჩენოდი. იქიდან ადრევე სამსახურში წავედი, მუშაობას ადრე ვიწყებდი. თავდასხმელები თურმე სამტრედიოში იყვნენ, ეს კილოზე ეტყობოდათ, მაშინვე მითხრა, რომელიც ჩემთან ფაბრიკაში ვისახლანებოდა. ამ ინციდენტის მერე სამტრედიოში კარგა ხნით წავედი... მე რომ 24-ე ბატალიონის უფროსის მოადგილე ვავხდი, ბატალიონის უფროსი ზაზა კაკაბიძე იყო. სულიერ ალფაიდე, ბატალიონის ყოფილი მეთაური ხონი დახვრიტეს, ის შემთხვევით შეეჩეხა მხედრობეებს.

– თავიდანვე ერთად იყავით მხედრობელები და ზვიადის ტვირთი, ყოველთვის დესპოტური დამოკიდებულება იყო თქვენს შორის მხედრობის მხრიდან? ვერ იხსენებთ დადებით მომენტებს თქვენს ურთიერთობაში?

– ხონისა და მარტვილის საზღვარზე ჩამოდიხ მდინარე ზუნა, მახსოვს, ამ მდინარეზე გადებულ ხიდთან ვიყავით დაბანაკებული, ჩვენი პოზიცია იყო აქედან, იქიდან კი მხედრობის პოზიცია იყო. მდინარის კალაპოტი იმდენად ვიწრო იყო, ერთმანეთის ხმა კარგად გვესმოდა. ხომ არ დაგველოდა, დაგვიძახეს იქიდან ნაპირიდან, რატომაც არა თქო, უუპასუხეთ, მაშინ ხიდზე შევხვდეთო, ჩვენ სამინ ვიყავით, ერთი მათგანი, თუ კარგად მახსოვს, ზაზა კაკაბიძე იყო. იქიდანაც სამინ იყვნენ. შუა ხიდზე ჩამოვხვდით, ცოტა არაფერი წავიღეთ, მოძრაობა თავისთავად შეჩერებული იყო, ჩვენს მხედრობელ თანამებრძოლებს კილო აღმოსავლური ჰქონდათ. ვადღებდეთ სამშობლო. თქვენი ძალიანად სადღეგრძელოები, ნახევარი საათი დაეყავით ერთად, ვისაუბრეთ და დაეიშალეთ. ამიტომ არის სამინელება სამოქალაქო ომი, იმ საღამოს არაფერი მომხდარა, ტყვია არ გავარდნილა, მაგრამ დიდი ხნით ისევ ვახსენებ ცეცხლი მოწინააღმდეგე ბანაკიდან, ერთი თანამებრძოლი, ვი ვიგავა დაიჭრა და მერე საეადმყოფოში დაგვეუქმა.

ამ დროს საუბარში კობა ძიძიგური ჩაერთო, ბატონმა კობამ შემდეგი ეპიზოდი გაიხსენა: “ზუნის ხიდთან ჩვენი პოზიცია იყო ავიამანადგურებელმა სუ-25-მა არაერთხელ დაბომბა, არაერთი მსგავსი მანქანი განახორციელა იმ დროს თვითმფრინავმა, როცა მარტვილსა და ზუნის ხიდთან ვიმყოფებოდით, ერთი ამ დაბომბვის დროს კობა გამწა-

რებული გამოვარდა, ხელში აიღო ავტომატი და თვითმფრინავს დაუმინა, ამ დროს თვითმფრინავს ლითონის მცირე ნაგლეჯი მართლაც ჩამოეყარა.”

– კობა ბიბილაძის თქმით: ანაკლიაში რომ ვიყავით, 120 კაცი იყო ჩვენი ბატალიონი, აფხაზეთის ომში ქვეყნის ხელისუფლებას არ ჰქონდა ნება, გაგვეწია წინააღმდეგობა მტრისათვის, როცა ხელისუფლების ნება არ არის, ჯარისკაცი ვერაფერს იხამს. მძიმე ტექნიკა და არტორიკა გამოიყენეს და მარტო ავტომატებით რას ვიზამდით? ომი მაშინა გამართებული, როცა სამშობლოს იცავ. სამოქალაქო ომი სამინელება. დარწმუნებული ვიყავი, არა მარტო ჩვენ, მერე მხარესაც უყვარდა სამშობლო. ეს კარგად უნდა გავგანაწილებინა ორივე მხარეს...

– ალბათ, ვერ მოასწრეს ანალიზი ქართველებმა...

– დიხ, აფექტის მდგომარეობაში იყვნენ. მაშინ საბჭოთა კავშირი იშლებოდა, ამდენი დამოუკიდებელი ქვეყანა არაფერს სჭირდებოდა, ფაქტობრივად, მსოფლიომ გაგვეწია, ამერიკამ რუსეთს მარტო შეგატოვა. გახსოვთ, პრეზიდენტ ბუშის ფრაზა “გამსახურდია დინების საწინააღმდეგოდ მიცურავს”, ზვიადის პასუხიც ცნობილია ყველასათვის: “დინებას მკვდარი თევზები მიჰყვებიან”. გამსახურდია არაერთხელ მინახავს, მის დაკრძალვას ვიყავით გროზნოში მე, ზვიად ძიძიგური მასთან ერთად და ზაზა დანელია, ბათუმიდან გადავფრინდით. აჭარის მთავრობის მეთაურს, ასლან აბაშიძეს მხედრობის კონფლიქ-

ტური ურთიერთობა ჰქონდა, ზვიად გამსახურდიას მიმართ სიმპათიები გააჩნდა და გარკვეული პერიოდის განმავლობაში შეიფარა სამტრედიოში ზვიად გამსახურდიას მომხრეები, კარგა ხანი იქ ვიყავით.

– გამსახურდია როგორი დაგამახსოვრდა? ის მართლა ფანტაზიის იყო თუ პარტიოტი?

– უამრავჯერ მინახავს ის დედაქალაქში მიტინგზე, მახსოვს, სამეგრელოში რომ ჩამოვიდა, ფანტაზიურად უყვარდა სამშობლო, სურდა, არაფერს დამორჩილებოდა საქართველო. მან გააღვიძა ქვეყანა და უთხრა, აი, ასე უნდა გვიყვარდეს სამშობლო! მან გამოგვადგინა და მისი სიყვარული თავიდან გვაასწავლა.

– როგორ ფიქრობთ, დაფასებულია ის სათანადოდ?

– ჯერ კიდევ შევარდნაძის ხელისუფლების დროს დაიწყო მისი დაფასება.

– შევარდნაძეს ვკითხე, რატომ უწოდა გამსახურდიას ამაღლას ჯერ პრეზიდენტი ფაშინი და მერე რატომ გამოაცხადა სამშობლოს დღე-ღამე ბრალდებული გამსახურდია ეროვნულ გმირად... ფაქტობრივად, მერე ქვეყნის სათავეში მოსულმა ყველა ხელისუფლებამ აღიარა იგი.

– ეროვნული მოძრაობის წლების განხილვაში საამაყო ვაგვხვდება?

– მიუხედავად იმისა, დამარცხდით, ჩვენ ქვეყნის ისტორია დავეყრეთ, გვაწვდის და ეს თავგანწირვა უფრო და უფრო დაფასდება.

ხვარინდელი დღე მოგის...

ახმაურდნენ ქუჩები. სასწავლო პროცესი განახლდა საჯარო სკოლებსა და სკოლაშენებელ დაწესებულებებში. ნორჩებზე თავდავიწყებით შეეგარებულმა პედაგოგმა და საბავშვო პოეტმა ილია ლევინიძემ ახალი ლექსები გვახალა რედაქციაში კეთილსურვილებთან ერთად, რომლის ადრესატებიც ახალგაზრდები არიან.

წარმატებებს უსურვებს პოეტი მოსწავლე-ახალგაზრდობას, საბავშვო ბავშვების აღსაზრდელებს. დანარჩენს კი ლექსები იტყვიან.

ლევან ბაბუჩავა

საქონლისაგან დასრულდა არდადეგები, მიხმობს ნაცნობი ზარია, ზურგჩანთითა და წიგნებით სკოლისკენ მიმისხარია. მიმაცილებენ ნაცნობი ხეობები და ველები, ჩემო ლამაზო სამშობლო, შენ კი და, შემოგეკლები. იმდენი ლექსი ვისწავლე მშობა და მეგობრობაზე, რომ დავეჯდე, ალბათ, მთელი დღე მოვილას ვეღარ მოვასწრებ. სულში ნათელი მინთია, გულში სულ მუდამ დარია, ჩემ სათავეწარ სკოლისკენ მივალ და მიმიხარია. იქ მეგობრები მელანა,

სკოლის ქათქათა კედლები და დედასავით ხმატკბილი გულშია მასწავლებლები. მონატრებული გარემო, მუდამ შიანი დარები, და “დედა ენა” ქართული, ხელიხელ საგომანები. იხარე, ჩემო ქვეყანა, დამილოცნა ფესვები, შენს სადიდებლად ყოველთვის მეწერებოდე ლექსები!

გიგო სპონსორი იხარის შემოდგომა, ოქროსფრად ირთება მთა და ბარი, გიგო სკოლისკენ იქარის, ისწავლოს ანი-ბანიო. მზეს ყელი მოუდერია, ცას შეუხსნა კარი, მერცხლებმა მოავერიტეს ჭიკჭიკით ჩვენი ბანიო. რა ლამაზია სამშობლო, შენი ცა-ხმელთ-წყალიო, ერის და ბერის წინაშე მომახდებინე ვალიო.

ალბათ ვერ პატარა კმარა უკვე, სკოლისკენ რაც მშობლებმა მატარა, სიმაღლეშიც მოვიმატე, აღარა ვარ პატარა. შარმანდელი არ მრგებს უკვე არც ქუდი, არც “კედლები”

მეექვება, ვერ მიცნობენ, ალბათ, მასწავლებლებიც. მაღალ კლასში წიგნები და ჩანთაც დიდი მჭირდება, ნეტავ, კლასელების ცნობაც ხომ არ გამიჭირდება? ავისა და კარგის მალე შევძლებ თავად ცნობასა, სამშობლოსაც ვასახელებ და საყვარელ სკოლასაც.

ხვარინდელი დღე მოგის ვეუფებად თუ წველებად მწვობრად მოაბიჯებენ, ცალკე გოგონები და ცალკე კიდევ ბიჭები. რამდენ რამეს ჰყვებიან, რაც ნახეს თუ გადახდათ, ალბათ, მთელ თვეს ეყოფათ, სატრაბახოდ, ჯერ სად ხართ! ტყუილებსაც ურევენ, (არ იცინიან დათმობა) მწერაღს შემურდებოდა, ფანტაზია, მათ რომ აქეთ. ქვეყნის ორომტრიალსაც ყურს დიდებით აწვევენ, მართლაც გაგვიკვირდებათ, ისეთ თემებს არჩევენ. ისე თავდაჯერებით ბჭობენ, კიდევ ენდობი, ქვეყნის საიმილო და ხვარინდელი დღე მოგის.

ლევან ბაბუჩავა

პუნჯის სურათები

*** ისე თენდება, გუშინდელი ნაწვიმარი ღამე იშლება ბავშვის დახატულ დაფასავით, და მზით დაორსულებულ ზეცას, ნისლი ჩაუცუვამს თავის ფეხმძიმობის კაბასავით.

*** ბალახი ნამის ენითა ცას იხსენიებს ქებითა, ზაფხული ჩამოვიდულა, კლდეს ვით კაპაბი ფრთებთათა.

შვილობა მთით დაგორებულ ძველი ხარით, გამომწვედულა მთებს შორის ნისლი, ზაფხული თითქოს ხოხობივით ჩამოვარდნილა და წასკლია ოქროსფერი შუბლიდან სისხლი...

სამშობლო დღე ისე თენდება, რომ ნაბიანი ზაფხულის ღამე, გათენებას თავზე იხვევს ყაბალახით, ნახევარ მოვარეს, ისე მოჩანს, თითქოს ნაბადში ჩუმად მალაფეს მოტაცებულ ჩვილი ბაღლივით...

ჩანახატი *** მე ყოველ წირვას მაგონებს ხენი, კვირტები რომ იღებან აღსავლის კარივით, და სადაც კნო ტროპარის გალობით დიაცნებოვით, რომ გამოვლენ სანაყოფე ყვავილები, ფერადი სტიქარებითა და ბუტკოების საცეცხლეით რომ აკმევენ ტბილ სურნელებას.

საოცარია მერე კვირტებიდან, როგორც აღსავლის კარიდან რომ გამობრძანდება მღვდელ-მთავარივით დინჯი ნაყოფი და უფლის სადიდებლად საღვდელმთავრო ასამალელებს იტყვის. მთელი სოფელი მრევლა ამ დროს და დამსწრე ამ საოცარი წირვისა, ღმერთის რომ ხევისთვის ჩაუნერგა. მერე, წირვის ბოლოს, მივალთ და მთელი სოფელი ვეზარებთ სიცოცხლეს, სიყვარულს, განაფხულს, მზეს, რომელიც ერთმანეთისა და ღმერთის სიყვარულის საწინდარია. ყოველ განაფხულს კვირტების გაშლა წირვას მაგონებს, თითქოს დაიწყება, როცა ფოთლების სტიქაროსნები შეარხევენ ცხვე დაყიდულ ოქროს ზარებს, მაშინ უკვე მომეჩვენება, რომ ცა გუმბათია და დღეამიწა ტაძარი დიდი, და მე კი ვღვავარ ჩემი სოფლის ამ საოცარ წირვაზე...

მანუჩი იოვანიძე

ბაღერაძე რკინიგზელები რკინიგზელთა ქალაქიდან

ჩვენი გაზეთის ერთგულმა მეგობარმა პოეტმა, მერაბ ჩაჩავამ, გამაცნო ამას წინათ ბატონი ავთანდილ ცინცაძე. სოფლიდან დედაქალაქს მიემგზავრებოდა, წუხდა, ყოველ ჩამოსვლაზე უფრო და უფრო ცარიელი მხედვება სოფელით, მივხვდით, მიგრაქციაზე რომ იყო მისი ვონება და მზერა მიპყრობილი.

ოფეთში, სოფელ მტერჩვეულში დაიბადა. მისი ბავშვობა ისეთივე იყო, როგორც ომისმდგომი თაობებისა, არცთუ დაღვინებული.

სწავლას მოწყურებულმა ახალგაზრდამ წარმატებით დაამთავრა როსტოვის რკინიგზის ინჟინერთა ინსტიტუტი და მას შემდეგ, 48 წლის მანძილზე ნაყოფიერად, უმწიკვლოდ ემსახურა რკინიგზის ტრანსპორტს.

სადგურ სამტრედია მთელი მანძილი ვიმუშავე ინჟინრად, როცა სადგურის უფროსი ბატონი ვალერი ზაქარაძე იყო, ხოლო რკინიგზის სამტრედიის განყოფილებას ბატონი რევი ვაშაყიძე ხელმძღვანელობდა.

წლების მანძილზე თბილისში, რკინიგზის დეპარტამენტშიც ვიმუშავე, საოცრად რთულია და საპასუხისმგებლო რკინიგზელობაო, დასძენს ჩვენი რესპონდენტი და თბილად იგონებს იმ დღეწამისად ადამიანებს, მთელი ენერჯია რომ მოახმარეს რკინიგზის ზრდა-განვითარებას.

ბატონი ავთანდილი 76 წლისაა, თუმცა გაცილებით ახალგაზრდულად გამოიყურება. მეუღლესთან და შვილებთან ერთად ამჟამად დედაქალაქში ცხოვრობს, თუმცა სამტრედიას, სოფელსაც ხშირად სტუმრობს სოფელსა და თანასოფლელებზე, სამშობლოზე შეგვარებული კაცი, ლექსად რომ ათქმევინა ლამაზი სტრიქონები ჩვენი ქვეყნის ცალკეულ კუთხეთა განუყოფელმა სილამაზემ, მშობლიური კუთხის თვალწარმტაცმა სანახებმა.

აღზნის კვლევი

კახეთის გულში გაშლილი
ველებო ალაზნისაო,
უხეო და ბარაქიანო
კალთა გფარავდეთ ღვთისაო.
კვლავაც გეზარდით ვაჭკაცნი,
მუხლი ჰქონოდეთ მგლისაო,
გული საიმით აღსავსე,
მოეყო მოყვასისაო.
ბალახს გიძოვდეს პირუტყვი,
ფარა თხისა და ცხვრისაო,
ტბებში გიმრავლოს ჯიშები
ლოქოს და კალმახისაო.
ბაღებში ვაშლი, ატამი,
ჯიშები ჭერამისაო,
ჩამაქრებული მტევნები,
უტკბესი შარბათისაო.
ტანთ გეცვათ ჭრელი სამოსი
ვარდების, იებისაო,
თავზე გეხუროს გვირგვინი
ლამაზი დედოფლისაო.

ციცინათელები

შორს პორიზონტზე გამოჩნდა
ციცინათელას გუნდები,
ისეთი საოცრებაა,
თითქოს სამოთხეს შეხვედა.
მათი ნათებით აჭრელდა
მთა-ბარი, მინდორ-ველები,
ჯადოსნურ ზღაპარს გვაგონებს
ეს საოცარი მწერები.
დაე, მუდამყამს ანათონ
ლაძე, უკუნათ ქცეული,
მშვიდად დაფრენენ უკუნში
სულდგმულნი დამეს ჩვეულნი.
კვლავ შეხვედრამდე, ბატონო ავთანდილ!

ლევან ბაგრაძე

სამტრედიის საგანმანათლებლო რესურსცენტრი იუწყება, რომ გარდაიცვალა საქართველოს დამსახურებული მასწავლებელი, ღირსის საჯარო სკოლის ყოფილი დირექტორი, ქალბატონი

მარია ნაღირაძე

და თანაუგრძნობს განსვენებულის ოჯახს.

გაზეთ "სამტრედიის მაცნეს" რედაქცია იუწყება, რომ გარდაიცვალა ღირსის საჯარო სკოლის ყოფილი დირექტორი, საქართველოს დამსახურებული მასწავლებელი

მარია ნაღირაძე

და თანაუგრძნობს განსვენებულის ოჯახს.

ღირსის საჯარო სკოლის დირექცია და პედკოლექტივი ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა ღირსის სკოლის ყოფილი დირექტორი და დამსახურებული მასწავლებელი, მრავალი თაობის აღმზრდელი, ამაგდარი ქალბატონი

მარო ნაღირაძე

და თანაუგრძნობენ ოჯახს.

ნათელა გელეიშვილი, ლუარა კახიანი, ირინა ქორიძე მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა საქართველოს დამსახურებული მასწავლებელი, საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის ყოფილი მასწავლებელი და დირექტორის მოადგილე, 1974-93 წლებში ღირსის საშუალო სკოლის დირექტორი, მომავალი თაობის აღზრდაში ბოლომდე დახარჯული ქალბატონი

მარია (მარო) ნაღირაძე

და თანაუგრძნობენ კირისუფლებს.

ირინე და გოგი ნიშნაინიძეები იუწყებიან ნათლის
მარია (რუხა) მანისაძის
გარდაცვალებას და სამძიმარს უცხადებენ კირისუფლებს.

ბეჟან გოგია თანაუგრძნობს მამა ათანასეს (რუხაძე) ბაბუის
ამონილ რუხაძის
გარდაცვალების გამო.

სიყრმის მებოზრის პალერი ჩხეიძის ხსოვნას

ჭეშმარიტი ქართველი, მტკიცე ნებისყოფის კაცი, უძძიმესი ვითარებიდან გამოსავლის მპოვნელი.

პიროვნება, სარკაზმისა და იუმორის გრძობის პატრონი, დიდი ენობრივი მქონე, ჭეშმარიტი მეგობარი, კაცი – ადამიანი! საქართველოს საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარე 14 წლის მანძილზე.

დასცეს კაცი – მონა ღირსების, ამაყი თავი დაბლა დახარა.

ველარ გაუძლო შეურაცხყოფას, ქვეყნის ცრუ აზრებს, როგორც ყოველთვის ალუღ-გა ერთი... და მოვედა იგი.

ახლა რას გვარგებს გლოვა, ხოტბა-დიდება მოქარგული ენით?!

თავის მართლებაც სულ ამაოა, ოდეს შესრულდა ეს განაჩენი.

მოვედა! – გაცრუებული იმედების თან წაჰყვა დარდი. მას აწ ვერსად ვნახავთ.

ბნელი და ვიწრო ბინა მისი და ბავშვა სივდილის დამა.

მანის მებოზარი ვაზ ბუაჩიანიძე

P.S. ...”და იქნა კაცთათვის მეგობარი – საზომად სულგრძელობისა და სამკლავებლად თავდადებისა თვისასა”.

სიმართლე კარაქზე

კარაქი წარმოადგენს რძის პროდუქტს, რომელიც მზადდება ფერმენტირებული ან ჩვეულებრივი რძის ან ნაღების ათქვეფის შედეგად. კარაქი მყარია გაყინულ მდგომარეობაში, ოთახის ტემპურატურაზე ის უნდა რბილდებოდეს, ხოლო სითხედ იქცევა 32-35 გრადუსის პირობებში.

კარაქი ბუნებრივად ფერმენტალი ვეითელია. თუმცა შეიძლება იყოს მუქი ვეითელიდან თითქმის თეთრამდე. დამოკიდებულია იმ საკვებზე, რითაც ძროხა იკვებება. კომერციული მიზნით კარაქს ზოგჯერ ღებავენ, რათა უფრო მიზიდველად გამოიყურებოდეს.

კარაქის კვებითი ღირებულება შემდეგია: 100 გრამზე 717 კალორია (ერთ ერთი ყველაზე მაღალკალორიული ცნობილი პროდუქტია). ნახშირწყლებს არ შეიცავს. ცხიმები 81 გ. აქედან ნაჯერი ცხიმები 51 გ. მონოუჯერი 21 გ. პოლიუჯერი 3 გ. ცილები 1 გ.

ვიტამინები: A ვიტამინი 684 მკ/გ. – დღიური საჭიროების 86%, ვიტამინი D – დღიური საჭიროების 10%, ვიტამინი E – 2.32 მკ. დღიური საჭიროების 15 %.

ქოლესტერინი 215 მგ.

ხშირად ისმის კითხვა, კარაქი სასარგებლოა თუ არა ჯანმრთელობისთვის. თუ გავითვალისწინებთ მის მაღალკალორიულობას, ცხიმების მაღალ შემცველობას და ქოლესტერინის ოდენობას ზომიერად მიღებული კარაქის რაოდენობა კარგია ჯანმრთელობისთვის შემდეგი მიზეზების გამო: შეიცავს ცხიმში ხსნად ვიტამინებს, შეიცავს ლინოლენის მჟავას (იგივე ომეგა 3-ია), კარაქი არ მოქმედებს უარყოფითად გულზე, არ იწვევს სიმსუქნეს და მეტაბოლურ დარღვევებს (რამაც აქამდე ბრალს დასდებდნენ, ხოლო კვლევებით აღმოჩნდა, რომ კარაქი უსაფრთხოა) გემრიელია – ბევრი ადამიანისთვის საუკეთესო ფორმაა კარაქიანი პური.

და ბოლოს კარაქი არ აგერიოთ სარეჟიმო ან მარგარინში, ისინი არაა თუ სასარგებლო არ არიან, არამედ ყველაფერი ერთად უარყოფითი, რაც შეიძლება ქონდეს საკვებს, მათ აქვთ. რაც შეეხება კარაქს, ის ნამდვილად სასარგებლო და კარგია ზომიერების ფარგლებში. დიდი რაოდენობით კი თვით ოლიუვის ზეთიც, რომელიც ყველაზე სასარგებლო ცხიმად ითვლება დედამიწაზე, მაგნებელია, ასე რომ ზომიერად თამამად შეგიძლიათ მიირთვათ კარაქი ის მხოლოდ და მხოლოდ სასარგებლო თქვენი ჯანმრთელობისთვის.

